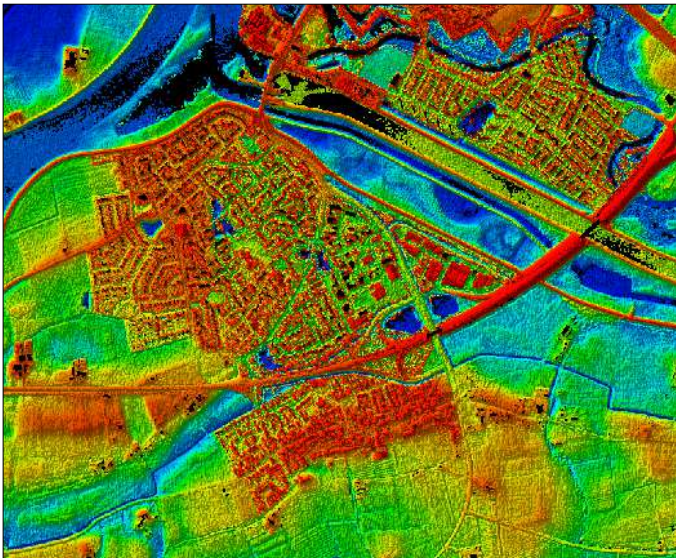

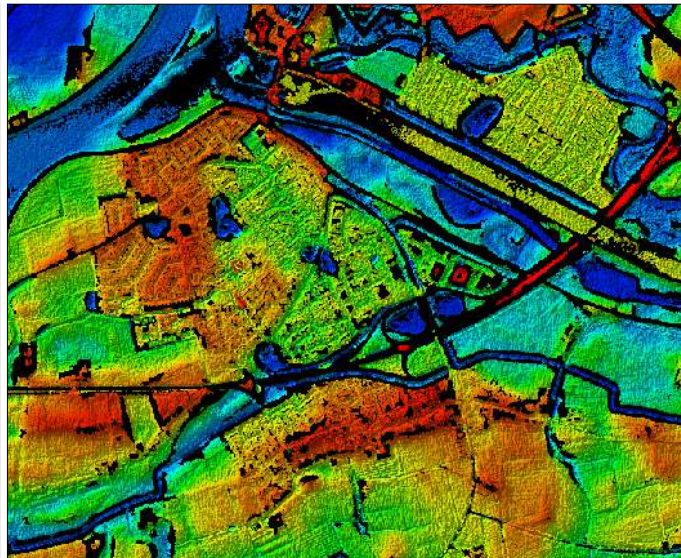
Op afbeelding 2.2 is het AHN beeld te zien van het zuidelijk deel van de gemeente Doesburg. Op de afbeelding is goed de loop van de Oude IJssel uit het Pleistoceen zichtbaar. De Oude IJssel is in 1950 gekanaliseerd. Het vermoeden bestond dat een waterloop met een noord-zuid oriëntatie in het huidige bebouwde gebied van Beinum heeft gelegen.

Het basisbestand van de AHN is gefilterd op twee verschillende manieren om als het ware het reliëf onder de bebouwing zichtbaar te maken. De eerste manier om te filteren is door gebruikmaking van de bebouwing op de top10vector. De hoogtepunten die "op" een gebouw liggen worden uit het basisbestand gehaald en vervolgens is van het gefilterde bestand een nieuw grid gemaakt.

Bij de tweede manier is gebruik gemaakt van de ADCAHN-vegetatiefilter. Deze filter is eigenlijk gemaakt met het doel om vegetatie uit een AHNbeeld te kunnen filteren maar deze methode werkt ook op bebouwing. Voor het filteren wordt voor ieder hoogtepunt alle andere punten binnen een afstand van 30 m beschouwd. De hoogte van de punten wordt gerangschikt en van het 10% laagst liggende deel wordt de variantie (s2) en het gemiddelde (av10) berekend. Alle punten minder dan 50cm boven het gemiddelde (av10) liggen én alle punten die minder dan vijf maal de variantie boven het gemiddelde liggen (dus $5 \times s2$) worden gebruikt. De rest wordt uitgefilterd. Als er binnen de genoemde straal minder dan 10 hoogtepunten liggen, wordt de berekening niet uitgevoerd en het punt wordt gebruikt (dus niet uitgefilterd).

AHN Beinum.
Gefilterd m.b.v. top10vector

AHN Beinum.
Gefilterd m.b.v. ADC filter

Afb. 2.3

Het resultaat van beide filtermethoden is te zien in afb. 2.3. Het is duidelijk dat niet alle bebouwing is verdwenen uit het beeld maar vooral bij de tweede filtermanier is het onderliggende reliëf goed zichtbaar. Van een noord-zuid gerichte waterloop lijkt geen sprake, wel lijkt ten zuiden van de huidige provinciale weg een waterloop te hebben gelegen waar de Leigraaf in is uitgegraven. De ouderdom van deze waterloop is onbekend en de waterloop is daarom niet op de verwachtingskaarten aangegeven.

2.3 Aanvulling op de ontstaansgeschiedenis van het landschap

Op het AHN is in het deelgebied dat op de bestaande kaart van Doesburg is gekarakteriseerd als dekzand- en rivierduinlandschap een geul zichtbaar. De Dremptsche Wetering loopt hier doorheen. Verschillende kronkelende beken in de omgeving van Doesburg zijn in de tweede helft van de 20e eeuw rechtgetrokken. Dit geldt onder andere voor de Dremptsche Wetering en de Leigraaf.

Omdat de wijze waarop het landschap is gevormd bepalend is voor de archeologische verwachting (vooral in het buitengebied) is contact gelegd met dr. K. Cohen van de Universiteit Utrecht. Zijn onderzoek in het gebied heeft geleid tot een drastisch gewijzigd beeld van de wijze waarop het landschap is gevormd en de daarmee samenhangende archeologische verwachting.

De hooggelegen zandgronden in het oosten van de gemeente betreffen vermoedelijk niet zoals tot op heden is verondersteld een dekzand- of rivierduinrug. Tijdens hoog water van de Rijn in de Romeinse tijd zijn de rivierduinen aan de noordkant van het dal van de Oude IJssel op een aantal plaatsen doorgebroken. Dit heeft geresulteerd in de afzetting van een gemiddeld 1,5 meter dik pakket zand (zogenaamde crevasseafzettingen) ten noorden van de rivierduinen. De hoofdgeulen zijn op het AHN duidelijk zichtbaar. Onder het zandpakket bevinden zich naar verwachting intacte dekzanden en daaronder het pleistocene terras. Een en ander betekent dat goed geconserveerde prehistorische archeologische resten onder het zandpakket en boven in het dekzand verwacht kunnen worden, en niet, zoals tot op heden gedacht aan het maaiveld. Deze informatie is nog niet gepubliceerd en is begin december 2007 beschikbaar gekomen.⁸ Deze informatie heeft geleid tot het opnemen van een zone met een bijzondere archeologische verwachtingswaarde: het aantreffen van archeologische resten van het Laat-Paleolithicum tot en met de Romeinse periode op een dieper gelegen niveau. De dikte van het pakket crevasseafzettingen varieert, maar bedraagt gemiddeld 1,5 meter.

De Fraterwaard is vanaf de laatromeinse tijd gevormd.⁹ In de Late Middeleeuwen kende de IJssel een zeer actieve fase. Het is waarschijnlijk dat de op het AHN-beeld zo duidelijk zichtbare kronkelwaardruggen in deze periode zijn ontstaan. Archeologische resten vanaf de laatromeinse tijd kunnen voorkomen, maar gezien de lage ligging van de Fraterwaard moet de kans op het voorkomen van bewoningsresten, buiten de terpjes, laag worden geacht.

Aanvullend onderzoek in de vorm van boringen heeft uitgewezen dat in Beinum ten zuiden van Doesburg het Pleistocene rivierterras 8,75 m +NAP ligt. De kleiige afzettingen van het terras zijn tijdens de koudste fasen van het Late Dryas plaatselijk afgedekt door rivierduinen. De laaggelegen delen tussen de rivierduinen zijn opgevuld met kalkloze afzettingen van uiterst zandige klei en zandig leem. Op grond van de diepteligging (boven 8,75 m +NAP) en het kalkloze karakter van de uiterst zandige klei en leem als Vroeg Holocene afzettingen van de Oude IJssel geïnterpreteerd. Het is aannemelijk dat voor de bedijking van de IJssel het terrein nog regelmatig onder water liep. De komkleien die hierbij zijn afgezet zijn opgenomen in de bouwvoor.¹⁰

8 Mondelinge mededeling K. Cohen aan R. van Lil

9 Mondelinge mededeling K. Cohen aan R. van Lil

10 Van Lil in voorber.

3 Onderzoek naar de historische boerderijen in de gemeente Doesburg. Ed Harenberg

3.1 Inleiding

Bij aanvang van dit project bleek spoedig dat er nog nauwelijks historisch onderzoek was gedaan naar de middeleeuwse boerderijen binnen het karteringsgebied. Literatuur waarmee de boerderijen eenvoudig en betrekkelijk snel op de kaart konden worden gezet, was niet voorhanden. Het ontsluiten van de benodigde gegevens uit de archieven bleek tijdrovend, onder andere door het feit dat de gegevens verspreid liggen in een groot aantal verschillende archieven. In onderhavig rapport zijn slechts de eerste resultaten van de inventarisatie opgenomen. Toekomstig archiefonderzoek en aanvullende resultaten kunnen in een later stadium toegevoegd worden aan de (digitale) kaart.

Als tijdgrens voor de op te nemen boerderijen is het jaar 1600 aangehouden, zodat in elk geval de Middeleeuwen ruimschoots zijn bestreken. Het onderzoek is begonnen met het raadplegen en verwerken van gedrukt materiaal. De lijst van tot nu toe geraadpleegde werken is aan het eind van dit hoofdstuk opgenomen.

Er konden elf middeleeuwse boerderijen worden gelokaliseerd. Vlakbij de middeleeuwse stad zijn twee boerderijen/huizen gelokaliseerd, evenals het Doesburgse melatenhuis iets verderop. Van veertien middeleeuwse boerderijen die in het karteringsgebied hebben gelegen, is de exacte ligging nog onbekend.

Het onderzoek naar middeleeuwse boerderijen en hun ligging binnen de huidige gemeente Doesburg heeft net aanvang genomen; een uitgebreid archiefonderzoek zal hopelijk in de nabije toekomst plaatsvinden. Wel konden bij het doornemen van het gedrukte materiaal reeds twaalf archieven genoteerd worden, die in aanmerking komen voor toekomstig onderzoek.

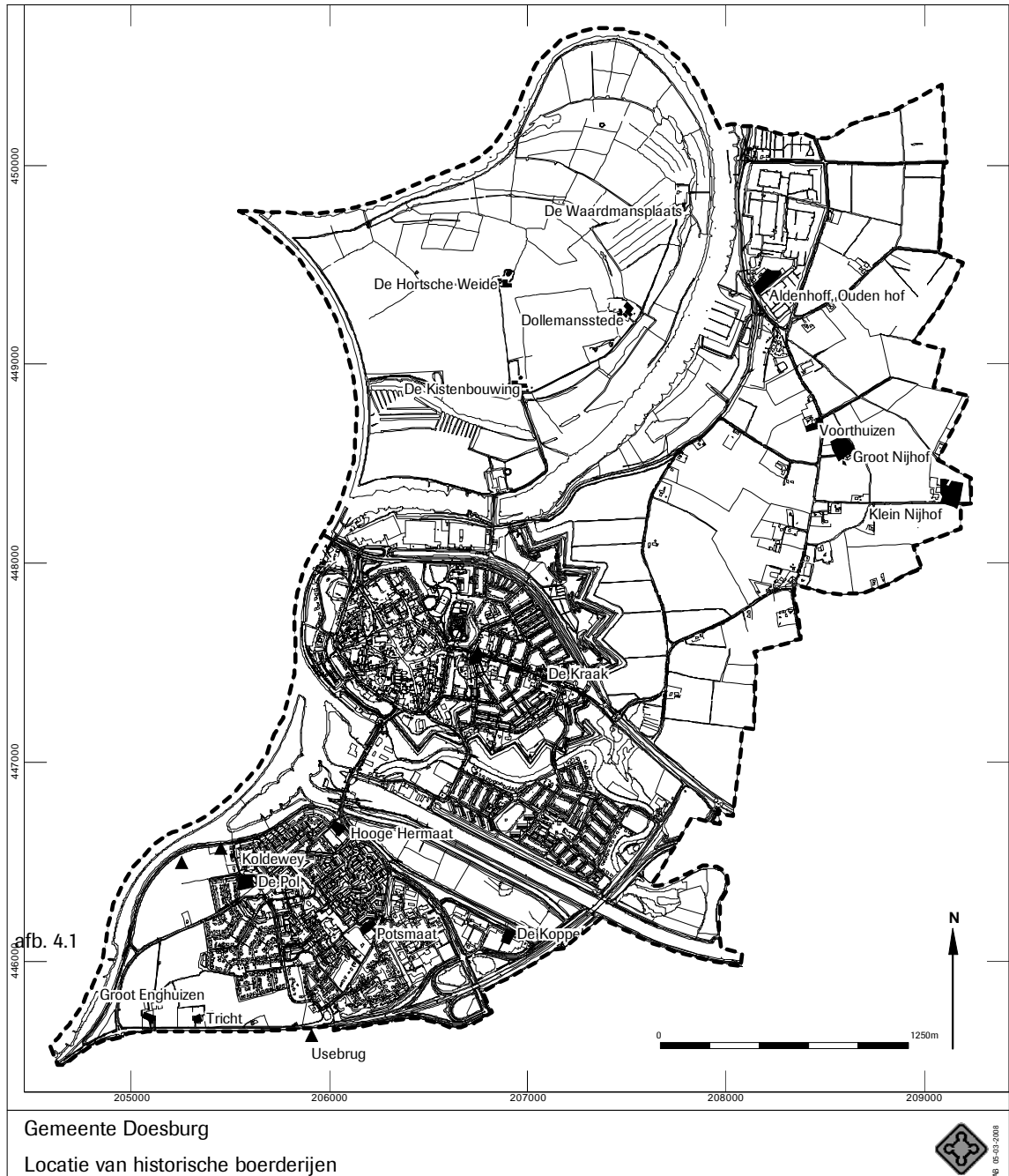
3.2 Inventarisatie van de historische boerderijen

Aan de hand van historische kaarten, met name kadastrale minuutplannen van rond 1832 en de veldminuut uit 1845 van J. Besier, is een lijst opgesteld van boerderijlocaties en -namen. (afb. 3.1).¹¹ Aan de hand van deze lijst werden gedrukte toegangen en bewerkingen zoals oorkondeboeken, regestenlijsten, leenprotocollen, archiefinventarissen en gedrukte kaarten geraadpleegd. Het bleek mogelijk de boerderijen chronologisch te specificeren in een groep van boerderijen die al in de middeleeuwen aanwezig was en een groep van boerderijen die in de Middeleeuwen nog niet bestond of waarvan de middeleeuwse oorsprong vooralsnog niet vaststaat. Bovendien kon de lijst worden aangevuld met een groep van boerderijen die in de 19e eeuw al verdwenen was maar waarschijnlijk wel in het karteringsgebied hebben gelegen. De ligging van deze boerderijen is door gedetailleerde bestudering van historische kaarten wellicht vast te stellen.

Vijftiende eeuwse stichtingen liggen vaak op de plek van vroegere voorgangers.¹² Op de beleidsadvieskaart is om de boerderijlocaties een buffer van 50 meter gelegd (uitgaande van de 19e eeuwse bebouwing) waarvoor een hoge verwachtingswaarde geldt.

¹¹ De kadastrale minuutplannen van rond 1832 zijn veel gedetailleerder dan de veldminuut van Besier. Ze zijn geraadpleegd via de website www.watwaswaar.nl. maar konden niet gebruikt worden om de bebouwing te digitaliseren. De boerderijlocaties zijn nu vastgelegd aan de hand van de geogerefererde kaart van Besier, Bonnekaarten en de Top10vector. Zodra de minuutplannen van rond 1832 beschikbaar zijn zullen de boerderijlocaties worden aangescherpt aan de hand van deze kaarten

¹² Mondelinge mededeling M. Groothedde.

3.3 Catalogus

Catnr: B1

Boerderijnaam: Aldenhoff

Plaats: Achter-Dremp

Kadastrale minuut:

Vermelding: 1326 (Slicher van bath 1944), II 261 (met verwijzing naar Sloet/Van Veen).

Afb.3.2 Aldenhoff

Catnr: B2

Boerderijnaam: Groot Enghuizen

Plaats: Angerlo

Kadastrale minuut: Angerlo sectie A, nr 129/130

Vermelding: 1269 (De Geer van Oudegein 1871), nr 465 en Sloet (1876), nr 912 en 920).

1330 (Van Hinsbergen 1955), inv.nr 1637).

Afb. 3.3 Groot Enghuizen

Catnr: B6

Boerderijnaam: Voorthuizen

Plaats: Achter-Dremp

Kadastrale minuut:

Vermelding: 1252/53 (Harenberg 1994, nr 1253.04.09 (na 1252.06.12)).

Overig: manso Bernhardi de Vorthusen slaat waarschijnlijk op deze boerderij.

Catnr: B7

Boerderijnaam: De Hooge Hermaat

Plaats: Beinum

Kadastrale minuut 1832: Angerlo sectie B nr 10

Overig: Afgebrand en overbouwd door nieuwbouw (2007)

Catnr: B8

Boerderijnaam: De Koppel

Plaats: Beinum

Kadastrale minuut: Angerlo sectie B nr 560

Catnr: B9

Boerderijnaam: Potsmaat

Plaats: Beinum

Kadastrale minuut: Angerlo sectie B nr 29

Overig: Is afgebroken

Catnr: B10

Boerderijnaam: De Pol erve "De Pol" = Hof te Beinum of Wolter Wyrrengood

Plaats: Beinum

Kadastrale minuut: Angerlo sectie A nr 50

Vermelding: ca. 1560 Stadsplattegrond door Jacob van Deventer

Afb. 3.7 De Pol

Catnr: B11

Boerderijnaam: Koldewey

Plaats: Beinum

Kadastrale minuut: Angerlo A01 perceel 63

Vermelding: ca. 1560 Stadsplattegrond door Jacob van Deventer

Catnr: B12

Boerderijnaam: Usebrug (vermoedelijk voorheen Ribbertsmaat/Ribbertsgoed)

Plaats: Beinum

Kadastrale minuut: Angerlo sectie A blad 2 perceel 175-177

Vermelding: 1330 Van Hoof/Schreuder/Slot (1997), inv.nr. 3186; 1334 Van de Ven (1950), inv. nr, 4299, reg.nrs. 24-25; 1375 Van Hinsbergen (1955), inv. nrs. 1662-1663; 1402 Van de Ven (1950), inv.nr 3185, reg.nr. 237; ca. 1560 Stadsplattegrond door Jacob van Deventer; 1573 Van Hinsbergen (1955), inv. nr. 1668
Overig: Ribbertsgoed misschien ook nog genoemd in 1344 (Van Hoof/Schreuder/Slot 1997, inv. nr. 3208).
Het erf zelf ligt in Angerlo, maar het 50 meter areaal strekt zich uit tot in de gemeente Doesburg (onder de aangrenzende snelweg).

Catnr: B13

Boerderijnaam: Nog onbekend

Plaats: Beinum 205257/446498

Kadastrale minuut: -

Vermelding: ca. 1560 Stadsplattegrond door Jacob van Deventer

Catnr: B14

Boerderijnaam: Nog onbekend

Plaats: Beinum 205455/446568

Kadastrale minuut: -

Vermelding: ca. 1560 Stadsplattegrond door Jacob van Deventer

Catnr: B15

Boerderijnaam: Nog onbekend, boerderij of huis

Plaats: Doesburg 206733/447528

Kadastrale minuut: -

Vermelding: ca. 1560 Stadsplattegrond door Jacob van Deventer

Overig: In 1831 stond hier een olierosmolen. In 1417 is er sprake van een huis vlak buiten de Meipoort (Van de Ven 1950, inv. nr 4310, reg.nr. 329)

Catnr: B16

Boerderijnaam: Nog onbekend, boerderij of huis

Plaats: Doesburg 206748/447558

Kadastrale minuut: -

Vermelding: ca. 1560 Stadsplattegrond door Jacob van Deventer

Overig: Ongeveer op de plek waar van 1924 tot 1972 boerderij Dijckenhorst stond. In 1417 is sprake van een huis vlak buiten de Meipoort (Van de Ven 1950, inv. nr 4310, reg.nr. 329)

Catnr: B17

Boerderijnaam: De Kraak

Plaats: Doesburg

Kadastrale minuut: Doesburg B01 perceel 16

Vermelding:

Overig: In 2008 ontgrond

Catnr: B18

Boerderijnaam: Waardmansplaats

Plaats: Doesburg (Fraterwaard)

Kadastrale minuut: Dieren G01 perceel 19

Vermelding:

Overig: De ontginningen in de Fraterwaard dateren vermoedelijk van na 1500

Catnr: B19

Boerderijnaam: Dollemansstede

Plaats: Doesburg (Fraterwaard)

Kadastrale minuut: Dieren G01 perceel 23-33-34

Vermelding:

Overig: De ontginningen in de Fraterwaard dateren vermoedelijk van na 1500

Catnr: B20

Boerderijnaam: Dordsche Wei

Plaats: Doesburg (Fraterwaard)

Kadastrale minuut: Dieren G01 perceel 37

Vermelding:

Overig: De ontginningen in de Fraterwaard dateren vermoedelijk van na 1500

Catnr: B21

Boerderijnaam: Koekingsbouwing

Plaats: Doesburg (Fraterwaard)

Kadastrale minuut: Dieren G02 perceel 91-92

Vermelding:

Overig: De ontginningen in de Fraterwaard dateren vermoedelijk van na 1500

3.4 Geraadpleegde bronnen

Geer tot Oudegein, J.J. de, *Archieven der ridderlijke Duitse orde, balie van Utrecht*, Utrecht 1871, dl.2, p.555-585, Commanderie van Dieren, en p.748-773, Commanderie van Doesburg.

Harenberg, E.J., *Oorkondenboek van Gelre en Zutphen tot 1326, aflevering 8, Klooster Bethlehem bij Doetinchem (tweede gedeelte)*, 's-Gravenhage 1994.

Harenberg, E.J., *Oorkondenboek van Gelre en Zutphen tot 1326, aflevering 6, Kapittel van St. Walburg te Zutphen ---*, 's-Gravenhage 2003.

Hinsbergen, Ph.J.C.G. van, *Inventaris van het archief van de ridderlijke Duitse orde Balije van Utrecht, 1200-1811*, Utrecht 1955 (ongew. herdruk 1982), p.132-147, De commanderie van Dieren, en p.148-157, De commanderie van Doesburg.

Hoof, M.C.J.C. van, E.A.T.M. Schreuder en B.J. Slot, *De archieven van de Nassause Domeinraad, 1581-1811; met retroacta vanaf de dertiende eeuw*, Den Haag 1997.

Oorkondenboek van het Sticht Utrecht tot 1301, Utrecht-'s-Gravenhage 190-1959, 6 dln.

Schifgaarde, A.P. van, *De graven van Limburg Stirum in Gelderland en de geschiedenis hunner bezittingen*, Assen 1961 (Geschiedenis der graven van Limburg Stirum, III), 3 bdn.

Schifgaarde, A.P. van, *Het archief van het huis Keppel (1272-1853)*, Arnhem 1975 (Gelderse Inventarissen Reeks 9), 2 dln.

Slicher van Bath, B.H., *Mensch en land in de Middeleeuwen; bijdrage tot een geschiedenis der nederzettingen in oostelijk Nederland*, Assen 1944 (ongew. herdruk Arnhem 1972), dl.2, bijlage 1, Lijst van plaats- en boerderijnamen tot 1500, p.259-261.

Sloet, L.A.J.W., *Oorkondenboek der graafschappen Gelre en Zutphen tot op den slag van Woeingen, 5 juni 1288*, 's-Gravenhage 1872-1876, 2 dln.

Stadsplattegronden van Jacob van Deventer, map 6, Nederland: Gelderland, Alphen a.d. Rijn 1998.

Ven, A.J. van de, *Het oud-archief der gemeente Doesburg*, Doesburg 1950, 2 dln.

4 Onderzoek naar de verstoringen in de binnenstad en het buitengebied

4.1 Inleiding

De gemeente wilde de verstoringen gedetailleerd op de archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart in beeld zien. Om de verstoringen in kaart te brengen zijn verschillende gegevens beschikbaar. Als basis voor het onderzoek naar de verstoringen is het AHN gebruikt. Daarnaast zijn in het archief van Doesburg bouwvergunningen geraadpleegd. Hierbij zijn niet de vergunningen van individuele gebouwen bekeken, maar alleen de vergunningen van vier of meer woningen tegelijkertijd. De vergunningen werden verstrekt voor het (ver)bouwen of renoveren van de woningen. Opvallend was dat vooral de bovengrondse gegevens goed gedocumenteerd waren. Gegevens over de wijze van funderen waren vaak niet aanwezig of op bouwtekeningen werd verwezen naar “fundering volgens opgave constructeur”. Niet alle tekeningen waren even duidelijk, zo werd niet altijd aangegeven tot welke diepte het terrein voorafgaand aan de bouw of verbouw was uitgegraven.

De archeologische onderzoeken waarbij proefsleuven of opgravingsputten zijn aangelegd, zijn eveneens als verstoringen aangegeven op de verwachtingskaart. De archeologie is daar immers met het opgraven verdwenen.

De verstoringen zijn op de verwachtingskaart aangegeven. De verstoringdiepte en de bronvermelding zijn voor zover bekend in de database opgenomen.

4.2 Funderingstypen

Er worden grofweg drie funderingstypen. Het gebruik van elk type is afhankelijk van de diepte waarop draagkrachtige grond voorkomt:

- 80-100 cm Er kan een fundering op staal worden toegepast. Dit is in Nederland de meest gebruikte toepassing.
- 100-200 cm. Om te kunnen funderen moet eerst de grond worden verbeterd. Daartoe graaft men de niet draagkrachtige grond af en vult deze vervolgens aan met zand tot een meter diepte. Pas dan wordt bovenstaande fundering op staal aangebracht.
- 200 cm en meer. De fundering moet op palen gaan rusten. De betonnen palen worden door heien in de grond gebracht.

4.3 Verstoringen per wijk

Binnenstad

In de binnenstad bevonden zich veel boerderijen. In 1948 waren er nog 21 waarvan 3 op het Molenveld. In 1984 was er geen één meer. Het merendeel van de boerenbedrijven was niet rendabel meer of werd opgeheven door natuurlijk verloop.¹³ Enkele werden met subsidie verplaatst naar buiten de stad. Begin jaren '70 is een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de gebouwde omgeving in de binnenstad. Veel straten verkeerden in een slechte staat en veel huizen en andere gebouwen waren onbewoonbaar verklaard of al afgebroken. Eind jaren '70 is door de gemeente, in overleg met de Rijksdienst voor Monumentenzorg, het initiatief genomen tot opknappen van de binnenstad. Naast veel restauratiewerkzaamheden werd vooral in de Windmolenstraat, Waterstraat, Bresstraat en Koetsveldstraat veel gesloopt waarna vervangende nieuwbouw werd gerealiseerd. Hierbij zal een groot deel van de archeologie verdwenen of verstoord zijn. Na 1960 zijn ook het nieuwe postkantoor, de bibliotheek aan de Zandbergstraat, St. Elisabeth aan de Kloosterstraat, de Nieuw-Apostolische kerk op de plek van de voormalige synagoge en het nieuwbouwproject aan de IJsselkade gerealiseerd. Zeer waarschijnlijk hebben deze bouwwerkzaamheden voor de archeologie negatieve gevolgen gehad.

¹³ König 2007, 5.

Molenveld

Het Molenveld is de eerste uitbreidingswijk, direct ten oosten van de binnenstad. De Kraakselaan verdeelt de wijk in het zuidelijke en het noordelijke of Hooge Molenveld.

In het kader van de woningwet 1932 zijn voor de oorlog woningen gebouwd aan de Juliana-, Emma-, Wilhelmina- en de Prins Hendrikstraat. Aan de Kraakselaan stond op nr. 14 de boerderij van Staarink “De Blauwverver”; even verderop de boerderij “De Rosmolen” en een pottenbakkerij (op nr. 60). Nu staat hier een dierenartspraktijk. In het kader van werkverschaffing zou in opdracht van de stad in 1938 de Lage Linie worden afgegraven maar de Minister van Oorlog heeft dit kunnen voorkomen. Het gebied werd na de oorlog snel volgebouwd. Vrijwel alle vooroorlogse woningen zijn nu vervangen.

Er stonden enkele woningen langs de Loddero. Op de plek van de huidige Spar stond de boerderij van Derksen. Voor het de rest was het gebied vrijwel leeg. Nog in 1948 stond het gebied ten noorden van de Kraakselaan door de hoge rivierstand onder water. De Kraakselaan fungeerde als waterkering. Pas in 1952 werd het gebied beschermd tegen hoog water. In dit jaar werd de schipbrug vervangen door een vaste brug en werd de rondweg aangelegd. Voor dit gebied werd toen ook een bestemmingsplan ontworpen. De verkaveling bestaat uit rechte bouwblokken georiënteerd in één richting.¹⁴ De bouw van deze wijk zal behoorlijk schade hebben toegebracht aan de eventueel aanwezige archeologische resten. De rij woningen langs de vestingwerken, de Oranjesingel, zijn begin jaren '90 vervangen door nieuwbouw.

De Ooi

Het laaggelegen weide gebied De Ooi hoort al eeuwenlang bij Doesburg. Bij hoog water liep het onder. Bij de kanalisatie en verbreding van de oude IJssel in 1954-58 kwam veel zand vrij waarmee de Ooi werd opgespoten.

Een groot deel van de wijk bestaat uit sociale woningbouw. In het zuidoostelijke deel en langs de oude loop van de Oude IJssel in het oosten en noordoosten kwam enige particuliere bouw. In het noordwesten werden in een veel later stadium villa's gebouwd aan de oorspronkelijke loop van de rivier. De overige ruimte wordt ingenomen door een vijver en enige plantsoenen.

Het is niet precies bekend hoe dik de opgespoten laag is. De huizen zijn gefundeerd op staal op minimaal 60 cm beneden maaiveld.¹⁵ Vanwege het feit dat (een groot deel van) de wijk is opgespoten en de wijze van funderen zal de bouw van deze wijk waarschijnlijk niet of nauwelijks verstorend zijn geweest voor de eventueel aanwezige archeologische resten.

Beinum

Beinum ligt ten zuiden van Doesburg aan de andere kant van de Oude IJssel. Beinum is in twee fasen aangelegd: Beinum I en het Campstedegebied. Beinum I is een ervenwijk, typisch voor de jaren '70 van de vorige eeuw. Groen, achtertuinen, separate fietspaden en gehandhaafde boerderijen als de Pol zijn opvallende kenmerken.

Aan Campstede, het gebied vanaf de Breedestraat in westelijke richting, werd gebouwd vanaf circa 1990. Dit gedeelte van de wijk heeft een ruimere opzet en er is uitsluitend particuliere woningbouw.

Ten zuidwesten van de T-splitsing Barend Ubbinkweg en Bingerdenseweg lag de historische boerderij “De Hooge Hermaat”. Deze boerderij is afgebrand en wordt momenteel door nieuwbouw vervangen (afb.4.1).

¹⁴ König 2007, 3-6.

¹⁵ Bouwvergunning 2123 en 2137

Afb.4.1. Locatie van De Hooge Hermaat

Boerderij “De Potsmaat” verkeerde in slechte staat en is afgebroken. Ook boerderij “De Koppel” is verdwenen. Hier ligt nu een industriegebied.

Van deze wijk is een aantal bouwvergunningen bekeken. Hieruit blijkt dat de bebouwing in de wijk is gefundeerd op betonpalen tot 7 meter beneden maaiveld. Onder deze bebouwing is ten behoeve van het maken van een kruipruimte ruim 80 centimeter uitgegraven waar een bodemafluiting is gemaakt van folie en een zandlaag. In dit deel van de gemeente wordt de archeologie aan of net onder maaiveld verwacht. In het dichtbebouwde Beinum I zullen nog maar weinig locaties zijn waar de archeologie niet is aangetast. Maar in (speel)tuinen, parken en dergelijke is het mogelijk dat archeologische resten beter bewaard zijn gebleven. Hetzelfde geldt voor het ruimer opgezette Campstedegebied.

4.4 Bekeken bouwvergunningen

Hieronder volgt een opsomming van de bouwvergunningen die zijn bekeken.

Bouwvergunning 2123

Betreft de bouw van 39 woningen in De Ooij. Fundering op betonstroken van gewapend beton.

Fundering op staal op minstens 60 cm beneden maaiveld.

Bouwvergunning 2137

Betreft de bouw van 21 bejaardenwoningen in De Ooij. Fundering op staal met strokenfundering.

Werkvloer van 5 cm stampbeton op 85 cm beneden maaiveld.

Bouwvergunning 77104.

Betreft bouw van een aantal rijtjeswoningen in Beinum

Fundering op palen.

Bodemafluiting bestaat uit 10 cm schoon zand.

Bouwvergunning 79100

Betreft de bouw van 16 woningen in de Bresstraat, de Hoogestraat en de Bergstraat.

Fundering beton, bodemafluiting zand.

Bouwvergunning 79102

Betreft de bouw van 31 woningwetwoningen en 15 premiewoningen in “De Veste” te Beinum.

Fundering op betonnen palen, bodemafluiting zand.

Bouwvergunning 81062 en 81063

Betreft de bouw van meer dan 70 woningen in de Wemmersweerd. Het enige dat wordt vermeld met betrekking tot fundering is dat er gebruik wordt gemaakt van een vrijdragende systeembodem. Verdere heiggegevens zijn niet bekend.

Bouwvergunning 81066

Betreft de bouw van 12 woningen in de Wemmersweerd. De heiggegevens zitten niet in het dossier

Vergunning 83006: Betreft de bouw van 16 HAT-eenheden aan de Zanbergstraat en 6 HAT-eenheden aan de Heerenstraat.

Fundering op 86 cm beneden maaiveld. De fundering bestaat uit 10 cm stampbeton met wapening, tempex en folie op een zandpakket.

Bouwvergunning 84048: Betreft veranderen/reoveren 80 duplexwoningen aan weerszijden van het Prins Bernardplein en de zuidzijde van de Beatrixstraat.

Op de bestektekeningen is te zien dat aan de voorzijde van de woningen tot halverwege de woning kelders aanwezig zijn. Deze kelders zijn aangelegd tot 1,92 m beneden maaiveld.

Bouwvergunning 85016: Betreft de bouw van 5 premiewoningen en 6 HAT-eenheden aan de Koetsveldstraat.

Onder de muren is tot op 90 cm beneden maaiveld gefundeerd. Systeembodemmen liggen op of net onder het maaiveld

Bouwvergunning 86028/86029: Betreft de bouw van 8 premie A woningen en 16 woningwetwoningen op Hermaat II.

Fundering op betonpalen tot 7 meter beneden maaiveld. Bodemafluiting bestaat uit zandlaag op 82 cm beneden maaiveld.

Bouwvergunning 86030: Betreft bouw van 14 woningen op Hermaat II

Fundering op betonpalen tot 7 meter beneden maaiveld en strokenfundering van bewapend beton. Bodemafluiting door 10 cm schoon zand en folie op 82 cm beneden maaiveld.

5 Aanvullingen op de Archeologische verwachtingskaart van de gemeente Doesburg uit 2006.

5.1 Inleiding

Het RAAP-rapport van de archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart bevat een uitgebreide beschrijving van de verschillende verwachtingszones. In onderhavig rapport is om die reden dit hoofdstuk beperkt gebleven tot een beschrijving van de aangepaste verwachtingszones en -waarden.

Het was de wens van de gemeente om de indeling van verwachtingszones aan te laten sluiten bij het systeem dat in Zutphen is toegepast. Hierbij is onderscheid gemaakt in bekende archeologische waarden en verwachte archeologische waarden. De bekende waarden betreffen bouwwerken en terreinen waarvan de omvang uit historische bronnen en opgravingen te herleiden is. De middeleeuwse stad is hiervan het meest evidente voorbeeld. De verwachte waarden zijn zones waarvan de grenzen zijn bepaald aan de hand van vooral geomorfologische kenmerken en de geologische ontstaansgeschiedenis van het landschap.

5.2 Bekende waarden binnenstad

AMK-terrein

Een gedeelte van de binnenstad is in ARCHIS geregistreerd als AMK terrein. Het AMK terrein is momenteel echter symbolisch geadmistreerd als een cirkel met een doorsnede van 50 meter op de centrumcoördinaten van Doesburg. Uit het rapport uit 2006 blijkt dat vrijwel overal in de binnenstad van Doesburg nog archeologische waarden kunnen voorkomen en dat dit als het meest kwetsbare gebied moet worden gezien. Archeologische resten in historische binnensteden zijn zeer kwetsbaar voor bodemingrepen. In Doesburg gaat het onder andere om resten van gebouwfunderingen, waterputten, beerputten, resten van ovens, wegen en grondsporen. Daarnaast zal er sprake zijn van veel (gebruiks)voorwerpen van keramiek, leer, metaal, steen, bot en hout. Op dit hoogste deel van het rivierduin is bovendien kans dat op grotere diepte nog prehistorisch resten aanwezig zijn. Het AMK terrein zou uitgebreid moeten worden met de hele historische kern binnen de stadsmuur van 1343 en de daaromheen gelegen 17e eeuwse vestingwerken en is als zodanig aangegeven op de kaartbijlagen.

Zeer hoge waarde

De binnenstad van Doesburg heeft een goed bewaarde laatmiddeleeuwse structuur en er staan veel historische gebouwen. Samen met het feit dat de stad wordt omsloten door de overblijfselen van de vestinggracht, deel uitmakend van de verdedigingswerken die in 1673 door de Fransen werd geslecht, is het de reden geweest dat dit gebied in 1974 als beschermd stadsgezicht is aangewezen. Voor de reconstructie van bekende archeologische waarden in de binnenstad is vooral de kaart van J. van Deventer gebruikt van rond 1560. Hierop zijn het middeleeuwse wegenpatroon, de middeleeuwse muren, muurtorens en poorten goed zichtbaar. De omvang van de stad Doesburg rond 1237, het moment waarop Doesburg stadsrechten ontving en aan een eerste stadsverdediging werkte, en de uitvalswegen (met langs deze wegen een zone waarin de erven zijn gelegen) is van zeer hoge waarde. Het ligt op het hoogste deel van het rivierduin waar de stad op is ontstaan.

De funderingsdiepte is in de binnenstad van Doesburg variabel; ook zijn niet onder alle gebouwen kelders aanwezig. Uit de bouwvergunningen die voor de binnenstad zijn bekeken blijkt dat de funderingsdiepte voor de nieuwbouw 80 tot 90 cm beneden maaiveld bedraagt.

Het archeologische bodempakket is in Doesburg gemiddeld 1,5 tot 2 meter dik. Archeologische resten zijn wel verstoord maar er kunnen nog goed geconserveerde archeologische resten aanwezig zijn.

Hoge waarde

Het gebied daaromheen heeft een hoge verwachting gekregen. Het betreft de stadsuitbreiding van circa 1343, de zone met laatmiddeleeuwse waterlopen en stadsgracht, bruggen, de stadsmuur, Loddero en de 17e-eeuwse vestingwerken.

Van de vestingwerken zoals die op de kaart van Van Deventer zichtbaar zijn, zal het grootste deel vergraven zijn door grachtuitleg in de 17e en 18e eeuw en door egalisaties voorafgaand aan de aanleg van de gebastioneerde versterkingen. Onder de wallen kunnen nog resten van middeleeuwse stadspoorten en stadsmuren aanwezig zijn. Voor de aanleg van de bolwerken werd de gracht elders verdiept en verlegd en werd de middeleeuwse gracht ter hoogte van het aan te leggen bastion gedempt. Hetzelfde geldt voor de zone waar begin 17e eeuw een aarden onderwal onderlangs de stadsmuur werd aangelegd. Onder deze wallen en bolwerken kunnen middeleeuwse structuren bewaard zijn gebleven.

Middelhoge waarde

De 18e eeuwse Linie van Lunetten – De Hoge en Lage Linie is voor het grootste deel beschermd door de RACM. Tot de zone van deze 18e-eeuwse vestingwerken horen ook enkele hoornwerken: Fort de Vrijheid, Fort Royal en Fort Geldersoord. Het is lastig om vast te stellen in welke mate er nog resten in de bodem voorkomen. Enerzijds zijn de geslechte vestingonderdelen (forten) geheel verdwenen en geven hooguit de grachten nog sporen, anderzijds zijn de linies nog beschermd aanwezig. Kleinschalig onderzoek zal geen meerwaarde aan kennis opleveren en er zullen alternatieve methoden, zoals archiefonderzoek, cartografie) gebruikt moeten worden op de (fasering in de) vestingwerken te onderzoeken.

Verstoord

Op het minuutplan van Besier uit 1845 staat langs de Kraakselaan een boerderij aangegeven: “De Kraak”. Deze boerderij is afgebroken en de plek van de bebouwing is als verstoord aangegeven.

5.3 Bekende waarden buitengebied

Hoge waarde

In het buitengebied is de bebouwing van de historische boerderijen zoals die op het minuutplan van Besier staan opgenomen als bekende archeologische waarden. Een aantal boerderijen staat er (gedeeltelijk) nog. Deze zijn gekarakteriseerd als een hoge bekende waarde. Het gaat om vier boerderijplaatsen (gebouwen en erven) langs de Eekstraat en aan de pastoor Blaisseweg: Aldenhof, Voorthuizen, Nijhoff en Groot Nijhoff. In Beinum gaat het om vier boerderijen met erven: De Pol, Groot Enghuizen, Tricht en Koldewey. Om de bebouwing van de boerderijen is een buffer van 50 meter gelegd als verwachtingszone. Net buiten de zuidgrens van Beinum ligt boerderij Usebrug. De bebouwing ligt buiten de gemeente, de verwachtingszone om Usebrug ligt binnen de gemeente, onder een (waarschijnlijk) opgehoogd terrein.

Middelhoge waarde

In Beinum lag een boerderij, bekend onder de naam “Potsmaat”. De boerderij is afgebroken bij de bouw van Beinum maar het terrein lijkt nog redelijk intact, daarom is aan de bebouwingslocatie een middelhoge waarde gegeven. “De Koppel” is afgebroken en op deze locatie ligt een bedrijventerrein maar mogelijk zijn in de ondergrond nog resten van deze boerderij aanwezig. “De Koppel” is daarom gekarakteriseerd als een middelhoge bekende waarde. Van twee boerderijen ten noordwesten van de Bingerdensweg is de locatie niet zeker (catnrs B13 en B14). Ze zijn daarom als middelhoge bekende waarde opgenomen.

In de Fraterwaard liggen vier boerderijen op terpen: Waardmansplaats, Dordsche Wei, Doddemansstede en Koekingsbouwing. Deze zijn zeer waarschijnlijk ontstaan in de Nieuwe Tijd en hebben daarom een middelhoge bekende waarde.

Aan de zuidzijde van het Zwarte Schaar ligt in een bocht in het stuk tussen de Grind en de Grietstraat een zesde terrein met middelhoge bekende archeologische waarde. Hier staat op het minuutplan van Besier uit 1845 een steenfabrieksterrein aangegeven. Op de Bonnekaart van 1864 is deze van het kaartbeeld verdwenen.

5.4 Verwachte archeologische waarden binnenstad

Hoge waarde

Rond de terreinen van de bekende waarde de pottenbakkerij van Welling is in een omgeving van ongeveer 50 meter bijbehorende resten te verwachten, behorende bij dit bedrijf. Daarom is een zone van 50 meter om het pottenbakkersterrein getrokken waarvoor een hoge archeologische waarde geldt. Rond de twee boerderijen of huizen vlak buiten de Meipoort (catnrs B15 en B16) is een buffer van hoge waarde gelegd. Voor zover de bufferzones binnen de 17^e eeuwse vestingwerken vallen, zijn ze niet apart op de kaart opgenomen. De delen van de bufferzones die binnen de wijk Molenveld liggen, zijn van hoge waarde.

Middelhoge waarde

De wijk Molenveld is als middelhoge verwachte waarde opgenomen op de verwachtingskaart. De ondergrond bestaat uit een laat-pleistoceen rivierterras. In een vergunning, bekeken voor woningen aan weerszijden van het Prins Bernardplein en de zuidzijde van de Beatrixstraat bleek dat de woningen deels onderkelderd zijn. Dit zal zeer waarschijnlijk voor meerdere woningen in die wijk gelden. Door de bebouwing zullen archeologische resten veelal verstoord zijn. Op open plekken in de wijk als speelveldjes, aaneengesloten zones van tuinen en dergelijke kunnen archeologische resten echter nog goed bewaard zijn gebleven.

Lage waarde

De zone gelegen tussen de historische binnenstad en de huidige IJssel heeft een lage archeologische verwachting. Het betreft het terrein vanaf de Veerpoortdijk tot aan het bedrijventerrein Verhuellweg.

5.5 Verwachte archeologische waarden buitengebied

Hoge waarde

Voor het dekzandlandschap blijft de verwachting grotendeels hetzelfde als is beschreven in het rapport uit 2006. Zoals in paragraaf 2.3 reeds uiteen is gezet wordt op basis van nieuw verworven gegevens het landschap ten oosten van Doesburg iets anders geïnterpreteerd dan in het RAAP-rapport. In de Romeinse tijd heeft hier een doorbraak plaatsgevonden aan de noordkant van het dal van de Oude IJssel. Hierdoor is een pakket zand afgezet ten noorden van de rivierduinen. Hiervoor geldt een hoge archeologische waarde voor archeologische resten vanaf de Romeinse tijd. Op een dieper niveau (gemiddeld is het zandpakket 1,5 meter) liggen naar verwachting intacte dekzanden op het pleistocene terras. Hiervoor geldt een middelhoge archeologische verwachting voor archeologische resten vanaf de Steentijd tot in de Romeinse tijd. Voor de rest van het gebied is de archeologische verwachtingswaarde onveranderd gebleven.

Wat ook is toegevoegd zijn verwachtingszones om de historische boerderijen. De bebouwing van historisch bekende boerderijen is als bekende waarde op de verwachtingskaart opgenomen. Van de boerderijen waarvan gedeeltelijk oude bouwwerken nog zichtbaar zijn deze van hoge waarde. Om deze

bebouwing is een buffer van 50 meter gelegd die als hoge archeologische verwachtingswaarde op de kaart is geprojecteerd. Hier kunnen de middeleeuwse voorgangers verwacht worden.

De boerderij de Potsmaat is afgebroken maar het terrein lijkt nog intact. De bufferzone rond de bebouwing is daarom van hoge waarde

Middelhoge waarde

De archeologische verwachting voor zones van middelhoge waarde zoals die is beschreven in het rapport van 2006 is onveranderd gebleven met uitzondering voor de Fraterwaard. Aan de Fraterwaard is een lage verwachtingswaarde toegekend. De kans op de aanwezigheid van archeologische resten uit de prehistorie is klein, omdat eventuele waarden de IJssel zijn geërodeerd. Resten vanaf de Romeinse tijd kunnen voorkomen. De kans hierop wordt echter klein geacht, omdat de Fraterwaard door zijn lage ligging waarschijnlijk ongeschikt was voor bewoning. Na de aanleg van dijken was het gebied op terpachtige verhogingen wel bewoonbaar. Deze terpjes zijn op het AHN duidelijk zichtbaar en als terreinen met een bekende middelhoge waarde aangemerkt. Voorts geldt voor de Fraterwaard een bijzondere verwachting voor scheepswrakken en dergelijke (zie § 5.6).

Voor de bufferzone rond twee boerderijen ten noordwesten van de Bingerdenseweg geldt een middelhoge waarde

Lage waarde

De zones met lage archeologische waarde zoals die op de kaart van RAAP staan aangegeven zijn onveranderd gebleven.

5.6 Bijzondere archeologische waarde

Historische IJssellopen

Op basis van historisch kaartmateriaal en bestudering van het AHN zijn de historische IJssellopen in kaart gebracht. Hiervoor geldt een verwachting op specifieke archeologische resten van schepen, beschoeiing, verloren lading, bruggen, kribben en dergelijke.

Crevasseafzettingen

In 2.3 en 5.4 is al het een en ander geschreven over het crevassecomplex ten oosten van Doesburg. De bijzondere archeologische waarde heeft betrekking op de kans op het voorkomen van archeologische resten op een dieper niveau. Onder het zandpakket (gemiddeld 1,5 meter) liggen naar verwachting intacte dekzanden op het pleistocene terras. Hiervoor geldt een middelhoge archeologische verwachting voor archeologische resten vanaf de Steentijd tot in de Romeinse tijd.

Verstoorde gebieden

Met behulp van het AHN zijn verstoorde gebieden in kaart gebracht. Ze tekenen zich af als scherp begrensde vlakken met een flink hoogteverschil. Het gaat om afgravingen of waterpartijen, maar ook verstoringen door de provinciale wegen met viaducten en afritten.

Locaties waar archeologische graafwerkzaamheden hebben plaatsgevonden, zijn eveneens als verstoord aangegeven. De archeologie is daar immers verdwenen. En tot slot zijn die locaties waar uit de bouwvergunningen bleek dat door de manier van funderen eventuele archeologische resten zijn aangetast, ook als verstoord weergegeven.

6 Van een archeologische verwachtingskaart naar een archeologische beleidsadvieskaart

6.1 Inleiding

Met het opstellen van de huidige archeologische verwachtingskaart is een actueel overzicht verkregen van de archeologische vondsten, verwachtingen en vindplaatsen in de gemeente Doesburg. Het opstellen van een beleidsadvieskaart is de volgende stap in het proces om te komen tot een gemeentelijk archeologiebeleid. Dit hoofdstuk vormt de toelichting op de archeologische beleidsadvieskaart van Doesburg.

De archeologische verwachtingskaart vormt de basis voor het opstellen van een archeologische beleidsadvieskaart. Op deze beleidsadvieskaart en in de begeleidende tekst staat verwoord hoe in het planproces moet worden omgegaan met de verschillende bekende archeologische terreinen en verwachtingszones, in het bijzonder in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen. Op de kaart staat aangegeven voor welke terreinen archeologische informatie beschikbaar is en wordt voor de andere terreinen een beredeneerde archeologische verwachting gegeven. Waar archeologische waarden zijn vastgesteld, kan vervolgens worden aangegeven welke beperkende maatregelen eventueel van toepassing zijn en welke vervolgstappen bij bodemingrepen noodzakelijk zijn. Indien bestuurlijk vastgesteld, fungeert de archeologische beleidsadvieskaart als een visuele bouwsteen voor het gemeentelijk archeologiebeleid. Daarmee wordt de kaart ook formeel richtinggevend bij de ontwikkeling van nieuwe, of het aanpassen van bestaande, ruimtelijke plannen, maar ook in procedures voor het uitvoeren van civiele werken en bodemsaneringen. Daarvoor zal archeologie ook in de gemeentelijke uitvoeringsprotocollen moeten worden opgenomen. Het overnemen van de archeologische terreinen en zones van de beleidsadvieskaart in de structuur- en bestemmingsplannen met de bijbehorende voorschriften is een logische volgende stap.

Daarnaast biedt het verkrijgen van inzicht in de archeologische waarden van de gemeente een kader en inspiratiebron waaruit geput kan worden bij het ruimtelijke plannen, op het gebied van ontwerp¹⁶, maar ook op andere beleidsterreinen als welzijn, recreatie en toerisme, educatie en economie, zoals het Rijk beoogt met de Nota Belvédère.¹⁷

De beleidsadvieskaart geeft voor de verschillende verwachtingszones het beleidsadvies en de maatregel die daaraan gekoppeld is.

De indeling die daarbij gekozen is, is in grote lijnen gelijk aan die van de beleidsadvieskaart van de gemeente Zutphen.

Er wordt onderscheid gemaakt in bekende waarden en verwachte waarden.

Voor de bekende waarden is vervolgens weer een onderscheid gemaakt in het gebied van de binnenstad en van het buitengebied. Voor de bekende waarden van de binnenstad zijn drie legenda-eenheden gekozen, voor het buitengebied twee. De verwachte waarden kennen eveneens drie legenda-eenheden. Aan de historische IJssellopen (inclusief de Oude IJssel) is een "bijzondere verwachtingswaarde" toegekend.

Tenslotte is er nog een legenda-eenheid voor de verstoorde gebieden waar helemaal geen archeologische verwachting meer is en dus ook geen onderzoek nodig is.

Deze beleidsadvieskaart biedt plannen- en beleidsmakers op overzichtelijke wijze zich op welke maatregelen waar getroffen moeten worden om de belangen van archeologie op een goede manier te behartigen.

¹⁶ Zie Rapport Ontwerpen aan een Vreemd Land, ADC Heritage, 2006

¹⁷ Min OCenW, Belvédère, nota over de relatie tussen cultuurhistorie en de ruimtelijke inrichting, 1999

Alvorens op het beleidsadvies en de te nemen maatregelen in te gaan volgt eerst een paragraaf over de wettelijke kaders en het huidige archeologiebeleid van het Rijk, de provincie Gelderland en de gemeente Doesburg. Deze paragraaf dient als aanvulling op deel III, hoofdstuk 5, van het RAAP Rapport uit 2006 en moet dan ook gelezen worden als toevoeging op hetgeen in 2006 al is geschreven.

Daarna wordt het beleidsadvies geformuleerd per in de verwachtingskaart aangegeven en onderscheiden gebied en volgen enkele algemene aanbevelingen.

6.2 Wettelijke kaders en beleid

Wet op de archeologische monumentenzorg

In het Rapport van RAAP wordt uitgebreid ingegaan op de relevante teksten in de Monumentenwet 1988 en op de wijzigingen daarop tengevolge van de Wet op de archeologische monumentenzorg. Hierop zijn geen toevoegingen of wijzigingen nodig anders dan wat zich sinds die tijd aan recente ontwikkelingen heeft voorgedaan. Daarover gaat dit hoofdstuk.

De Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) is op 6 februari 2007 gepubliceerd in het Staatsblad, en grotendeels van kracht geworden op 1 september 2007. De Wamz is een wijzigingswet die voornamelijk de Monumentenwet 1988, maar ook drie andere wetten aanpast ten behoeve van de archeologische monumentenzorg. Aan de wet op de archeologische monumentenzorg is het Besluit archeologische monumentenzorg gekoppeld dat een aantal zaken regelt ten behoeve van de Wamz, zoals de excessieve kosten voor opgravingen (in werking getreden op 1 januari 2008), de opgravingsvergunning, en een aantal andere Maatregelen van Bestuur. Tenslotte is op 20 augustus een ministeriele regeling vastgesteld waarin o.a. een scheepsarcheologisch depot wordt aangewezen, de eigen bijdrage van gemeenten en provincies voor excessieve kosten (respectievelijk € 0,50 en € 2,50 per inwoner) wordt bepaald en de juiste versie van de KNA wordt aangewezen, namelijk versie 3.1.

De Wamz regelt naast de herziening van de Monumentenwet ook de wijziging van de Ontgrondingenwet, de Wet Milieubeheer (in het kader van m.e.r.-plichtige projecten, wijziging wordt later van kracht) en de Woningwet. Indirect heeft de Wamz ervoor gezorgd dat archeologie in de ruimtelijke plannen (projecten) van gemeenten en provincies doorwerkt.

In bestemmingsplannen kan voor bepaalde archeologische verwachtingszones en terreinen waarvan bekend is dat zij archeologische waarden bevatten, worden bepaald, dat de aanvrager van een bouw- of aanlegvergunning een rapport moet overleggen waarin de archeologische waarde van het terrein in voldoende mate is vastgesteld (archeologisch waardenrapport) om te kunnen besluiten of de waarden behoudenswaardig zijn. Hetzelfde geldt bij een aanvraag om vrijstelling ex art. 15, 17, en 19 WRO (Wet op de Ruimtelijke Ordening). Voorts kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat aan een bouw-, sloop- of aanlegvergunning voorschriften worden verbonden, inhoudende de verplichting tot het treffen van civiel technische maatregelen (beschermende bodemlaag, alternatief voor heiwerk), het doen van opgravingen, of begeleiding door deskundigen van activiteiten die bodemverstoringen kunnen veroorzaken. Ook aan een binnenplanse vrijstelling kunnen dit soort voorschriften worden verbonden.

Monumentenwet 1988

In de herziene monumentenwet is Hoofdstuk V (art. 38 – 60) volledig gewijd aan de archeologische monumentenzorg. De Monumentenwet regelt o.a. de aanwijzing van wettelijk beschermde archeologische monumenten (art. 3-11), vergunningverlening (art. 11-22), de verankering in ruimtelijk beleid (art. 38-44), vondstmeldingen (art. 53-54), eigendom (art. 50), opgravingen (art. 45-49), depots voor bodemvondsten (art. 51-52) en een centraal archeologisch informatiesysteem (art. 55).

Opgravingsvergunning

Sinds het verschijnen van het Rapport van RAAP is de regelgeving omtrent de opgravingsvergunning vastgelegd. De opgravingsvergunning kan verleend worden aan organisaties die aan kunnen tonen bekwaam te zijn tot het doen van opgravingen. Dit kunnen bedrijven zijn, maar ook overheden. Onder bepaalde omstandigheden kan voor specifieke projecten de minister op verzoek van een instelling voor wetenschappelijk onderwijs bepalen dat deze instelling de opgraving mag uitvoeren.

De voorwaarden waaraan een organisatie moet voldoen zijn vastgelegd in het Besluit Archeologische Monumentenzorg van 9 augustus 2007. In hoofdstuk 3 (art. 15 - 25) worden de bepalingen met betrekking tot de opgravingsvergunning weergegeven. In artikel 17 staan de feitelijke kwaliteitseisen waaraan een organisatie minimaal moet voldoen:

- a. de organisatie voorziet in voldoende faciliteiten om vondsten te conserveren,
- b. de organisatie voorziet in voldoende faciliteiten om vondsten tijdelijk op te slaan,
- c. de aanvrager verkeert niet in staat van faillissement en is niet in surseance van betaling,
- d. de leidinggevende beschikt over
 - 1°. het getuigschrift van een masteropleiding in het wetenschappelijk onderwijs op het terrein van de archeologie, afgegeven krachtens de Wet op het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek,
 - 2°. het getuigschrift van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs op het terrein van de archeologie als bedoeld in artikel 7.3 van de Wet op het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek, zoals die wet op 31 augustus 2002 luidde, of
 - 3°. een EG-verklaring als bedoeld in de Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen of de Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's,
- e. de leidinggevende heeft voldoende werkervaring, en
- f. de leidinggevende is niet onherroepelijk veroordeeld wegens het plegen van een strafbaar feit als bedoeld in de artikelen 61 en 62 van de wet in de 5 jaar voorafgaand aan de aanvraag.

In artikel 21 wordt bepaald dat vergunningen voor provincies en gemeenten alleen geldig zijn binnen het grondgebied van de desbetreffende gemeente of provincie.

De gemeente Doesburg heeft op 30 augustus 2007 opgravingsvergunning verkregen (zie verder onder 'gemeentelijk beleid')

Provinciaal beleid

In de provincie Gelderland is het al enige jaren beleid dat bij ruimtelijke planvorming rekening wordt gehouden met cultuurhistorische en archeologische waarden. Dit werd voor het eerst vastgelegd in het Streekplan 1997. Onder meer kreeg dit zijn vertaling in het opstellen van archeologische atlanten voor de gemeenten in 1998 en later de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) voor de hele provincie. Op dit moment wordt het provinciale ruimtelijke beleid aangegeven door het Streekplan 2005 'Kansen voor de regio's'. De provincie hanteert op dit moment geen ondergrenzen aan de oppervlakte van plangebieden op basis waarvan vrijstellingen voor archeologisch onderzoek worden verleend.

In het Streekplan 2005 wordt aangegeven dat de AMK en IKAW als toetsingskader fungeren waar het gaat om te beschermen archeologische monumenten. De provincie geeft aan de AMK en IKAW ieder jaar te zullen actualiseren. Verder kondigt de provincie een afwegingskader aan waarmee duidelijkheid moet worden geschapen over noodzaak, omvang en soort archeologisch onderzoek bij provinciale vergunningverlening. Op dit moment wordt het provinciaal afwegingskader door de provincie opgesteld. Naar verwachting zal dit in 2008 afgerond zijn.

De gemeente is bevoegd gezag en moet zelf de keuzes maken op basis van gemeentelijke archeologische beleidskaarten of de resultaten van inventariserend veldonderzoek. De provincie ondersteunt daarom het opstellen van gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaarten.¹⁸

In de *Uitvoeringsnota Archeologie 'Vanuit een Inzichtelijk Verleden'* is in 2001 een uitwerking van het provinciale archeologiebeleid op basis van de nota Belvoir opgesteld. Basis van de Uitvoeringsnota Archeologie zijn de vijf beleidslijnen uit de nota Belvoir waaraan een reeks acties gekoppeld zijn om het beleid handen en voeten te geven. Deze uitvoeringsnota had een looptijd tot en met 2004. In 2003 is de nota herzien en uitgegeven als provinciale archeologienota *'Vanuit een inzichtelijk verleden'*, zonder dat er een looptijd aan is gekoppeld.

Dankzij het succes van de nota Belvoir is deze een tweede fase ingegaan in 2005, waarbij het beleid meer is uitgewerkt en aangescherpt en er meer aandacht is voor een gebiedsgerichte aanpak. Aan de vijf prioriteiten zijn er twee toegevoegd, gericht op de gebiedsgerichte benadering en regionale samenwerking.

Voor de nota Belvoir 2 *'Steeds opnieuw schitteren'* is het cultuurhistorisch DNA van de provincie onderzocht op basis van onder andere de gegevens uit de CHW en zijn op basis daarvan tien deelgebieden benoemd. De cultuurhistorische kenmerken vormen het uitgangspunt voor de *Cultuurhistorische Beleidskaart*. Voor de tien deelgebieden zijn gebiedsprogramma's opgesteld, waarin aan de hand van een aantal thema's aan de cultuurhistorische waarden aandacht kan worden gegeven. De provincie wil de programma's uitvoeren door het aangaan en stimuleren van allianties en samenwerkingsverbanden. De CHW en CHB zijn opgenomen in het *Streekplan 2005*, waarmee het Belvoir-beleid ook daadwerkelijk geïntegreerd is in het ruimtelijk beleid van de provincie.

De gemeente Doesburg ligt in het deelgebied "Oude rivierlakte: Liemers". De koers die de provincie in de nota Belvoir 2 voor dit deelgebied tot 2015 aangeeft luidt: "De historische dimensie van de Rijnstrangen in stand houden en in Montferland de verbinding tussen historische bebouwing en landerijen versterken."

De identiteitsdragers voor de Liemers zijn "Eeuwenoude leegte", "Leven met de rivier" en "Strategische ligging Montferland". Voor de gemeente Doesburg is met name de identiteitsdrager "Leven met de rivier" relevant. De nota zegt daar over:

Het gebied dat dicht bij de rivier ligt, is in hevige mate beïnvloed door het water en de strijd daartegen. Vooral de Rijnstrangen getuigen van het voortdurende verleggen van de rivierlopen al dan niet onder menselijke invloed, de strijd tegen overstroming door de bouw van dijken en overlaten et cetera. De rivier bracht ook kansen: handel en tolheffing, grondstofwinning, baksteenfabricage, visserij.

De bij deze cultuurhistorische identiteitsdrager behorende elementen zijn oude rivierlopen, (functieloos geworden) dijken, wielen; vroegere overlaten; kleiputten, zand- en grindgaten; en steenfabrieksterreinen. Voor die laatste streeft de provincie er naar om de cultuurhistorisch waardevolle overblijfselen van steenfabricage in stand te houden door koppeling aan nieuwe functies voor gebouwen en terreinen.

Gemeentelijk beleid

Met de publicatie van het Rapport "Gemeente Doesburg. Een archeologische beleidsadvieskaart voor de historische stad en het buitengebied" in 2006 kwam een integraal overzicht beschikbaar van de archeologische ondergrond van de gemeente.

In samenhang met de kadernota Cultuurhistorie Gemeente Doesburg "De toekomst van ons verleden" (november 2006) werd zo een goede basis voor beleid gelegd. Deze laatste nota geeft een samenhangend standpunt van de gemeente op het gebied van de cultuurhistorie, waarin zowel de context van de cultuurhistorie van Doesburg wordt geschetst als concrete acties worden benoemd.

18 Streekplan 2005, pag 50

De belangrijkste doelstelling van de nota luidt: "De gemeente Doesburg wil haar hoge cultuurhistorische waarde behouden en versterken door middel van een doelmatig en rendabel beleid".

De uitgangspunten die daarbij worden gehanteerd zijn:

1. Het grondgebied van de gemeente Doesburg heeft een hoge cultuurhistorische waarde;
2. De gemeente ziet deze waarde als een belangrijke kwaliteit en wil deze zoveel mogelijk behouden of verder ontwikkelen;
3. De gemeente streeft naar beleid dat op een breed draagvlak kan rekenen.

Onderdeel is ook om een goed, pro-actief archeologisch beleid te voeren. De gemeente Doesburg heeft er daarom voor gekozen om op het gebied van de archeologie samen te gaan werken met de gemeente Zutphen.

Op 20 februari 2007 werd een overeenkomst tussen beide gemeenten gesloten. Als doel van de aangevane overeenkomst werd omschreven:

"om het archeologisch onderzoek in de opdrachtgevende gemeente te behartigen en aldus tevens bij te dragen aan het vergroten van inzicht in de regionale archeologische informatie en in de samenhangende bewoningsgeschiedenis van dit gebied."

De overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd. Naast het vastleggen van de verplichtingen van beide partijen werd tevens bepaald dat voor tijdelijke opslag van vondstmateriaal gedurende de termijn van onderzoek het depot van de gemeente Zutphen zal worden ingezet. Voor permanente opslag zal indien nodig gebruik worden gemaakt van het depot van de provincie Gelderland, al behoort permanente opslag in het gemeentelijk depot van Zutphen ook tot de mogelijkheden.

Op basis van deze samenwerkingsovereenkomst vroeg de gemeente Doesburg opgravingsbevoegdheid aan bij de minister van OCenW. Nadat de minister hieromtrent advies had ingewonnen bij de Raad voor Cultuur, die op 30 augustus 2007 positief adviseerde, werd de bevoegdheid nog op diezelfde dag verleend. De bevoegdheid geldt voor een periode van 2 jaar.

De gemeente is zich sterk bewust van het belang en de waarde van de cultuurhistorie en gebruikt dit als belangrijk uitgangspunt o.a. in bestemmingsplannen.

De bestemmingsplannen voor zowel de binnenstad van Doesburg als voor het buitengebied dateren uit de jaren zeventig. Het vernieuwen van deze bestemmingplannen heeft hoge prioriteit en zal in 2008 afgerond worden.

Ook beschikt de gemeente over een beeldkwaliteitsplan. Het beeldkwaliteitsplan heeft als doel een visie vast te leggen voor de toekomstige ontwikkeling van de in het beschermd stadsgezicht vastgelegde structuren en objecten. Het plan bestaat uit twee delen: de binnenstad, en de binnenste vestinggordel. De ontwikkelingsgeschiedenis, de ruimtelijke karakteristieken, en een visie op de ontwikkeling van deze karakteristieken vormen onderdeel van het plan.

Een visie op de ontwikkeling van de gehele gemeente is nader omschreven in de structuurvisie van november 1997. De beeldkwaliteitsplannen zijn in de welstandsnota van de gemeente verankerd. Hiermee hebben deze een wettelijk toetsingskader gekregen voor de beoordeling van bouwplannen en wijzigingsverzoeken.

Verder is van belang dat de gemeente beschikt over een Monumentencommissie waarin ook een lid met archeologische kennis zitting heeft. De gemeente ervaart dat de inbreng in deze commissie vanuit de archeologie uitstekend is. In de nota "*De toekomst van ons verleden*" worden een aantal beleidsvoornemens geformuleerd en worden acties benoemd voor een aantal acute situaties.

Als eerste beleidsvoornemen is geformuleerd de consequente handhaving van bestaand beleid. De gemeente heeft veel energie gestoken in het ontwerpen van dit beleid en zal daarom consequent handhaven langs de lijnen van dit beleid. Bovendien, zo stelt de gemeente, is het hierbij van belang iedere keuze en actie goed toe te lichten, teneinde draagvlak te creëren en te bewaren.

Daartoe wordt een aparte beleidsregel geformuleerd, zijnde inspanningen ter verbreding van het draagvlak. De gemeente wil zich inspannen om zelfstandig en in samenwerking met andere partijen het

draagvlak voor het gekozen beleid te vergroten. Bijzondere aandacht ligt bij de activiteiten van de Monumentencommissie. Ook het betrekken van de schooljeugd kan leiden tot meer draagvlak en begrip voor cultuurhistorie en monumentenzorg.

Ook geeft de gemeente aandacht aan de cultuurhistorische gebiedsinventarisatie. Geconstateerd wordt dat, hoewel veel van het gemeentelijk beleid uitgaat van het belang van cultuurhistorie, alleen de cultuurhistorische waarden van de binnenstad goed onderzocht zijn. Met de toenemende druk op het landelijk gebied wordt het belang onderkend om te weten welke elementen of deelgebieden het bewaren of ontwikkelen waard zijn en welke niet. Daartoe kan een cultuurhistorische gebiedsinventarisatie een bruikbaar instrument zijn.

In een apart hoofdstuk wordt nader ingegaan op het belang van draagvlak en voorlichting. Er wordt een spanningsveld geconstateerd tussen het steeds moeilijker worden van het geven van goede bescherming aan cultuurhistorische objecten en het breder worden van de opvattingen over cultuurhistorie. Dit spanningsveld vraagt om een goede begeleiding van de gemeente en brede steun van de burgers. Het belang van goede informatievoorziening wordt dan ook onderkend; invulling kan gevonden worden in voorlichting in de plaatselijke krant, via de website van de gemeente, het opstellen van apart voorlichtingsmateriaal e.d.

Met name ook op het gebied van de archeologie zal de gemeente zich inspannen voor een goede voorlichting. Daarbij kan worden gedacht aan het zichtbaar maken van archeologische monumenten of aan tentoonstellingen en educatieve bijeenkomsten.

Ook wil de gemeente de toeristische activiteiten verder ontwikkelen, bijvoorbeeld in het kader van het Hanzenetwerk (folders, fietsroutes)

Met het gereedkomen van de archeologische beleidsadvieskaart krijgt de gemeente een nieuw instrument in handen, gebaseerd op meer en actuele informatie. Hiermee kunnen de beleidsmatige aspecten van de archeologische monumentenzorg nog beter verzorgd worden. Het is de bedoeling de beleidsadvieskaart te gebruiken als onderlegger bij de op dit moment in procedure gaande herzieningen van de bestemmingsplannen. Archeologie moet meegewogen worden bij het vaststellen en wijzigen van bestemmingsplannen en daarmee gerelateerde procedures. De gemeente moet archeologie ook meewegen bij tal van mogelijk voorkomende bodemingrepen zoals de aanleg van riolering, kabels en leidingen, baggeren, saneringen en natuurontwikkeling. Ook bij dit soort ingrepen kan de beleidsadvieskaart geraadpleegd worden om vast te stellen of er vanuit de archeologie restricties worden opgelegd. Om de beleidsadvieskaart ook door te laten werken in gebieden waarvoor het bestemmingsplan nog niet wordt herzien kan de gemeente gebruik maken van een facetbestemmingsplan of een verordening.

7 Beleidsadvies

Een van de belangrijkste redenen om de beleidsadvieskaart van de gemeente Doesburg te actualiseren was de wens om de kaart in opmaak en beleidsmaatregelen te laten aansluiten bij de beleidsadvieskaart die door de heer Groothedde voor de naburige gemeente Zutphen is opgesteld. De gemeente Doesburg heeft een opgravingsbevoegdheid verkregen op grond van de structurele samenwerking met de archeologische dienst van de gemeente Zutphen.

De legenda van de beleidsadvieskaart maakt onderscheid tussen bekende archeologische waarden in de binnenstad, bekende archeologische waarden in het buitengebied en verwachte archeologische waarden. Deze drie categorieën kennen ieder een gradatie in waardering. Daarnaast wordt een bijzondere archeologische verwachtingswaarde aangegeven. Deze betreft de afzettingen van de historische IJssellopen in de Fraterwaard.

7.1 Advies per zone

Op de beleidsadvieskaart worden verschillende zones en terreinen aangegeven waarvoor de navolgende adviezen gelden.

7.1.1 Bekende waarden in de binnenstad

Voor de hele, binnen de 18e eeuwse vesting (de Hoge en Lage Linie) gelegen, binnenstad met uitzondering van het Molenveld en Hooge Molenveld geldt de aanduiding bekende archeologische waarde. Er wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën: middelhoge archeologische waarde, hoge archeologische waarde en zeer hoge archeologische waarde. Tenslotte zijn er nog een aantal verstoorde gebieden.

AMK terrein

Een gedeelte van de binnenstad is in ARCHIS geregistreerd als AMK terrein. Het AMK terrein is momenteel echter symbolisch geadmistreerd als een cirkel met een doorsnede van 50 meter. Het AMK terrein zou uitgebreid moeten met de hele historische kern binnen de stadsmuur van 1343 en de daaromheen gelegen 17e eeuwse vestingwerken.

Bij bodemingrepen binnen het AMK-terrein geldt het beleidsadvies en de bijbehorende procedure zoals is weergegeven voor de betreffende zone op de beleidsadvieskaart. De Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten zal om advies worden gevraagd in de procedure van waardering en selectie.

Zone met een zeer hoge archeologische waarde

Binnen de historische kern van Doesburg is de omvang van de stad Doesburg rond 1237 aangegeven als terrein van zeer hoge archeologische waarde. Hierbinnen is de prestedelijke kern van Doesburg te verwachten, almede de voegstedelijke ontwikkeling waarover nog zeer weinig bekend is. De belangrijke binnen de stadsmuur van 1343 gelegen uitvalswegen (de huidige Bergstraat, Meipoortstraat en Ooipoortstraat) en de weerszijden gelegen erven hebben eveneens een zeer hoge archeologische waarde toegekend gekregen.

Bodemingrepen in deze zone moeten voorkomen worden. Indien dit niet mogelijk is moeten alle bodemingrepen, groter dan 10 m² en dieper dan 0,3 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau) worden voorafgegaan door archeologisch onderzoek. Indien bodemingrepen onder bestaande kelders of souterrains plaatsvinden moet in alle gevallen archeologisch onderzoek uitgevoerd worden. Een vrijstellingsdiepte kan worden vastgesteld na het aanleggen van proefputjes (vaak in combinatie met funderingsonderzoek) indien er onder de bestaande keldervloer sprake is van een recente ophoging en er geen bodemingreep dieper dan deze ophoging plaats vindt. Bij kleine ingrepen (zoals bijvoorbeeld de

aanleg van kabels of leidingen) kan de gemeente besluiten geen archeologische onderzoek verplicht te stellen. Hierover beslist de gemeente per geval afzonderlijk.

In het stappenplan archeologische monumentenzorg zijn de stappen 3 (proefonderzoek) of 4 (definitief onderzoek of behoud of een negatief selectiebesluit) van toepassing.

Zone met een hoge archeologische waarde

Het overige deel van de binnen de 17e eeuwse vesting gelegen kern heeft de aanduiding hoge archeologische waarde, de 17e eeuwse vesting heeft zelf ook een hoge archeologische waarde. Bodemingrepen in deze zone moeten voorkomen worden. Indien dit niet mogelijk is moeten alle bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 25 m2 dieper dan 0,3 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau) en 0 meter onder bestaande kelders of souterrains moeten worden voorafgegaan door archeologisch onderzoek. Voor de handelwijze ten aanzien van de kelders zie 'zeer hoge archeologische waarde'.

In het stappenplan archeologische monumentenzorg zijn de stappen 3 (proefonderzoek) of 4 (definitief onderzoek of behoud of een negatief selectiebesluit) van toepassing.

Zone met een middelhoge archeologische waarde

De 18e eeuwse vestingwerken van de Hoge Linie, (gelegen ten noorden van de N317) en de Lage linie, gelegen ten zuiden van de N317 hebben een middelhoge archeologische waarde. Het betreft de wallen, grachten en de binnenterreinen van de lunetten.

Bodemingrepen in deze zone moeten voorkomen worden. Indien dit niet mogelijk is moeten alle bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2 dieper dan 0,5 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau) en 0 meter onder bestaande kelders of souterrains moeten worden voorafgegaan door archeologisch onderzoek.

In het stappenplan archeologische monumentenzorg zijn de stappen 3 (proefonderzoek) of 4 (definitief onderzoek of behoud, of een negatief selectiebesluit) van toepassing.

Verstoorde gebieden

Verstoorde gebieden in de binnenstad zijn:

- Het tracé van de N317
- De IJsselkade
- Het tussen IJsselkade, Veerpoortdijk en Bleekerskade gelegen bedrijventerrein
- Verschillende percelen waar al archeologisch onderzoek is uitgevoerd
- Een aantal percelen waar uit verleende bouwvergunningen bekend is dat de bodem daar verstoord is
- Sint Maartenshof aan de Kloosterstraat
- Korte Koepoortstraat (opgraving 2007)

7.1.2 Verwachte waarden in de binnenstad

In de binnenstad komen drie archeologische verwachtingswaarden voor, te weten gebieden met een hoge verwachtingswaarde, een middelhoge verwachtingswaarde en met een lage archeologische verwachtingswaarde. Bovendien lopen twee historische IJsselopen door de historische binnenstad, die een bijzondere verwachtingswaarde hebben.

Zone met een hoge archeologische verwachtingswaarde

In de binnenstad bevinden zich enkele zones met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Het betreft de zones om het terrein van de Pottenbakkerij Welling aan de Kraakselaan 60 en rond de twee boerderijen/huizen vlak buiten de Meipoort.

Indien bodemingrepen in terreinen met een hoge archeologische verwachtingswaarde gaan plaatsvinden, moeten deze voorafgegaan worden door archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek of verkennend archeologisch onderzoek) wanneer de voorgenomen bodemingreep een oppervlakte heeft groter dan 50 m² en dieper gaat dan 0,5 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau, niet gerekend vanaf keldervloeren of souterrains)

De gemeente neemt op basis van het vooronderzoek een selectiebesluit.

Het stappenplan archeologische monumentenzorg moet vanaf stap 1 (bureauonderzoek) worden doorlopen.

Zone met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde

In de binnenstad heeft het gebied gelegen tussen de 17e en de 18e eeuwse linies een middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Het betreft het Hooge Molenveld, het Molenveld en De Lodder en het bedrijventerrein Verhuellweg tot aan het Oude Molen Hoornwerk.

Indien bodemingrepen in terreinen met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde gaan plaatsvinden, moeten deze voorafgegaan worden door archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek of verkennend archeologisch onderzoek) wanneer de voorgenomen bodemingreep een oppervlakte heeft groter dan 500 m² en dieper gaat dan 0,5 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau, niet gerekend vanaf keldervloeren of souterrains)

De gemeente neemt op basis van het vooronderzoek een selectiebesluit.

Het stappenplan archeologische monumentenzorg moet vanaf stap 1 (bureauonderzoek) worden doorlopen.

Zone met een lage archeologische verwachtingswaarde

De zone gelegen tussen de historische binnenstad en de huidige IJssel heeft een lage archeologische verwachting. Het betreft het terrein vanaf de Veerpoortdijk tot aan het bedrijventerrein Verhuellweg.

Indien bodemingrepen in terreinen met een lage archeologische verwachtingswaarde gaan plaatsvinden, moeten deze voorafgegaan worden door archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek of verkennend archeologisch onderzoek) wanneer de voorgenomen bodemingreep een oppervlakte heeft groter dan 10.000 m² en dieper gaat dan 0,5 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau, niet gerekend vanaf keldervloeren of souterrains, bouwen op funderingspalen inbegrepen)

De gemeente neemt op basis van het vooronderzoek een selectiebesluit.

Het stappenplan archeologische monumentenzorg moet vanaf stap 1 (bureauonderzoek) worden doorlopen.

7.1.3 Bijzondere archeologische verwachtingswaarde

Oostelijk Historische IJsselloop (zoals aangegeven op de historische kaart van Jacob van Deventer (ca. 1560): van Oude Moer bolwerk bij de Ooipoort, lopend naar het noorden langs de oude stadsmuur 1343, naar iets ten oosten van het Hagendoorsbolwerk. Deze IJsselloop loopt over zones met een hoge bekende archeologische waarde waar al een beleidsmaatregel voor geldt. De historische IJsselloop heeft een archeologische "dubbelbestemming". Wanneer dieper dan 7,50m +NAP wordt ontgrond, moet een specifiek vooronderzoek gedaan worden naar eventueel dieper liggende archeologische waarden. Westelijke historische IJsselloop: lopend vanaf Oude Moer bolwerk bij de Ooipoort naar het westen langs de oude stadsmuur 1343, langs de veerpont wal en koepoortwal, over het Hagendoorsbolwerk en het bedrijventerrein aan de Verhuellweg om ter hoogte van de plaats waar de Verhuellweg over het Zwarte Schaar loopt in het water uit te komen. Deze historische IJsselloop loopt gedeeltelijk buiten het AMK-terrein van de historische binnenstad over zones met een lage en middelhoge verwachtingswaarde en over verstoorde zones. Op een aantal plaatsen valt deze loop samen met een terrein waar een lage

archeologische verwachtingswaarde geldt of dat is aangegeven als verstoord. Op die terreinen geldt een stringenter beleidsmaatregel, namelijk:

Alle bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 1000 m² en een diepte groter dan 7,5 m + NAP dienen te worden voorafgegaan door archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek of verkennend archeologisch onderzoek). De gemeente neemt op basis van het vooronderzoek een selectiebesluit. Het stappenplan archeologische monumentenzorg moet vanaf stap 1 (bureauonderzoek) worden doorlopen.

7.1.4 Bekende waarden in het buitengebied

In het buitengebied van de gemeente Doesburg bevinden zich eveneens enkele terreinen met een bekende archeologische waarde. Er wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën: terreinen met een middelhoge archeologische waarde en een hoge archeologische waarde. Het betreft een terrein van een steenfabriek en historische boerderijen en hun erven. Rond de boerderijgebouwen is bovendien een bufferzone opgenomen welke een hoge verwachtingswaarde hebben gekregen. Ook in het buitengebied wordt een bijzondere archeologische verwachtingswaarde aangegeven. Dit betreft de afzettingen van de historische IJsselopen in de Fraterwaard en rond de huidige Oude IJssel.

Terreinen met een hoge archeologische waarde

De terreinen met bekende archeologische waarden in het buitengebied zijn middeleeuwse boerderijplaatsen. Het gaat om vier boerderijplaatsen (gebouwen en erven) langs de Eekstraat en aan de pastoor Blaisseweg:

- Aldenhof
- Voorthuizen
- Klein Nijhoff
- Groot Nijhoff

En om vier boerderijen met erven in Beinum, te weten:

- De Pol
- Groot Enghuizen
- Tricht
- Koldewey

Bodemingrepen op deze terreinen moeten voorkomen worden. Indien dit niet mogelijk is moeten alle bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 50 m² dieper dan 0,5 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau) en 0 meter onder bestaande kelders of souterrains worden voorafgegaan door archeologisch onderzoek.

In het stappenplan archeologische monumentenzorg zijn de stappen 3 (proefonderzoek) of 4 (definitief onderzoek, behoud of een negatief selectiebesluit) van toepassing.

Zone met een middelhoge archeologische waarde

In de Fraterwaard bevinden zich 4 boerderijplaatsen met bijbehorende erven waaraan een middelhoge archeologische waarde is toegekend:

- De Dordsche Wei
- De Waardmansplaats
- Dollemansstede
- De Koekingsbouwing

Aan de zuidzijde van het Zwarte Schaar ligt in een bocht in het stuk tussen de Grind en de Grietstraat een vijfde terrein met middelhoge archeologische waarde. Hier staat op het minuutplan van Besier uit 1845 een steenfabrieksterrein aangegeven. Op de Bonnekaart van 1864 is deze van het kaartbeeld verdwenen.

In Beinum ligt een boerderijplaats "De Potsmaat". De bebouwing is afgebroken maar het terrein lijkt nog intact. De locatie van de voormalige boerderij is om die reden als middelhoge bekende waarde gekarakteriseerd. Ook van de "De Koppel" kunnen resten nog in de bodem bewaard zijn gebleven en is van middelhoge archeologische waarde.

Rond de twee boerderijen ten noordwesten van de Bingerdensweg geldt ook een middelhoge archeologische waarde

Alle bodemingrepen groter dan 500 m² en dieper dan 0,5 m vanaf maaiveld (straat- of terreinniveau), gerekend vanaf keldervloeren of souterrains 0 m, dienen vooraf gegaan te worden door archeologisch onderzoek.

Verstoord

Als verstoord aangegeven gebieden in het buitengebied zijn:

- Boerderij plaats "de Hooge Hermaat"
- De rivierdijk aan de oostzijde van het Zwarte Schaar (lopend vanaf het punt waar de Verhuellweg het Zwarte Schaar overgaat ter hoogte van De Grind de Grietstraat en de Eekstraat).
- De dijken rond de Fraterwaard
- De dijk langs de IJssel ter hoogte van Beinum
- Verschillende percelen waar al archeologisch onderzoek is uitgevoerd,
- Een aantal percelen waar uit verleende bouwvergunningen bekend is dat de bodem daar verstoord is en
- Locaties vermeld op de geologische kaart als zand- en grindwinningslocaties
- Een aantal percelen waar op grond van analyse van het Actueel Hoogtebestand Nederland is aangetoond dat deze zijn afgegraven of opgehoogd.

In deze zones is geen archeologisch onderzoek benodigd.

7.1.5 Verwachte waarden in het buitengebied

In het buitengebied zijn verschillende zones met archeologische verwachtingswaarden aangegeven. Er zijn terreinen met een lage archeologische verwachtingswaarde, met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde en met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Tenslotte speelt een zone met bijzondere verwachtingswaarde voornamelijk in het buitengebied een rol. Het gaat om de zone waar historische lopen van de IJssel bekend zijn.

Zone met hoge archeologische verwachtingswaarde

De archeologische verwachtingswaarden zijn voornamelijk aangegeven op grond van de bodemopbouw. Een hoge archeologische verwachtingswaarde is toegekend aan de hoog gelegen dekzandruggen en -koppen en rivierduinen langs de IJssel, lopend in een strook van Beinum tot aan de Hoge Hoefkensche Weiden.

Indien bodemingrepen in terreinen met een hoge archeologische verwachtingswaarde gaan plaatsvinden, moeten deze voorafgegaan worden door archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek of verkennend archeologisch onderzoek) wanneer de voorgenomen bodemingreep een oppervlakte heeft groter dan 50 m² en dieper gaat dan 0,5 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau, niet gerekend vanaf keldervloeren of souterrains)

De gemeente neemt op basis van het vooronderzoek een selectiebesluit.

Het stappenplan archeologische monumentenzorg moet vanaf stap 1 (bureauonderzoek) worden doorlopen.

Zone met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde

De iets lager gelegen delen van het dekzandpakket, zogenaamde dekzandwelingen, hebben een middelhoge archeologische verwachtingswaarde gekregen, vanwege de mindere aantrekkelijkheid voor bewoning in het verleden. Dit betreft bijvoorbeeld een groot deel van het gebied gelegen tussen de dode arm van de Oude IJssel en de gekanaliseerde loop van de Oude IJssel.

Een tweede gebied van middelhoge waarde ligt rond Beinum. Een gedeelte van de wijk ligt op het laatpleistocene rivierterras. Mogelijk liggen hier nog niet gekarteerde pleistocene opduikingen maar het is niet precies bekend over welke oppervlakten deze opduikingen voorkomen.

Indien bodemingrepen in terreinen met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde gaan plaatsvinden, moeten deze voorafgegaan worden door archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek of verkennend archeologisch onderzoek) wanneer de voorgenomen bodemingreep een oppervlakte heeft groter dan 500 m² en dieper gaat dan 0,5 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau, niet gerekend vanaf keldervloeren of souterrains)

De gemeente neemt op basis van het vooronderzoek een selectiebesluit.

Het stappenplan archeologische monumentenzorg moet vanaf stap 1 (bureauonderzoek) worden doorlopen.

Zone met een lage archeologische verwachtingswaarde

Dit zijn globaal die gebieden waar op basis van de bodemgesteldheid en ligging ten opzichte van bekende of veronderstelde mogelijke bewoningszones geen archeologische resten worden verwacht, of waar deze (als ze er hebben bestaan) door vergravingen, erosie of verspoelingen zijn vernietigd. De trefkans in lage verwachtingszones is veel kleiner dan in de gebieden met een (middel)hoge verwachting. Het gaat om de tussen de dekzandruggen en -welingen liggen laaggelegen, drassige dalgebieden. Het betreft enerzijds ter hoogte van de historische lopen van de IJssel, uitgesleten rivierstroomgebieden, geulen en beekdalen. Ook zijn er langs de IJssel verschillende komgebieden en uiterwaarden met een lage archeologische verwachting. (bijvoorbeeld de uiterwaarden gelegen tussen het Zwarte Schaar en de Grietstraat)

Indien bodemingrepen in terreinen met een lage archeologische verwachtingswaarde gaan plaatsvinden, moeten deze voorafgegaan worden door archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek of verkennend archeologisch onderzoek) wanneer de voorgenomen bodemingreep een oppervlakte heeft groter dan 10.000 m² en dieper gaat dan 0,5 meter onder maaiveld (vanaf straat of terreinniveau, niet gerekend vanaf keldervloeren of souterrains, bouwen op funderingspalen inbegrepen).

De gemeente neemt op basis van het vooronderzoek een selectiebesluit.

Het stappenplan archeologische monumentenzorg moet vanaf stap 1 (bureauonderzoek) worden doorlopen.

Bijzondere archeologische verwachtingswaarden in het buitengebied

Historische IJsselopen

In de gehele Fraterwaard geldt een bijzondere archeologische verwachting vanwege de aanwezigheid van historische IJsselopen in de ondergrond. Het gaat om een geleidelijk ontwikkelde meander uit een historische periode (kronkelwaard) waarin in elke fase archeologische resten aanwezig kunnen zijn (schepen, lading, beschoeiing, kribben etc.)

Deze bijzondere archeologische verwachting geldt ook voor het gebied rond de Oude IJssel (de dode arm, uitgezonderd de gekanaliseerde Oude IJssel die als verstoord moet worden aangemerkt).

Voor zover deze gebieden overlappen met middelhoge of hoge archeologische verwachtingszones geldt een archeologische dubbelbestemming. Wanneer dieper dan 7,50m +NAP wordt ontgrond, moet een specifiek vooronderzoek gedaan worden naar eventueel dieper liggende archeologische waarden.

Waar deze gebieden overlappen met zones met een lage archeologische verwachting geldt dat op basis van de bijzondere archeologische verwachting bodemingrepen groter dan 1000m² en dieper dan 7,5 m +NAP voorafgegaan moeten worden door archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek of verkennend archeologisch onderzoek).¹⁹

De gemeente neemt op basis van het vooronderzoek een selectiebesluit.

Het stappenplan archeologische monumentenzorg moet vanaf stap 1 (bureauonderzoek) worden doorlopen.

7.2 Voorbehoud toevalsvondsten

Voor alle op basis van de beleidsadvieskaart vrijgestelde bodemingrepen geldt dat het nog steeds mogelijk is dat archeologische resten gevonden worden. De wet verplicht vondsten van oudheidkundige betekenis te melden, de zogenaamde 'meldingsplicht' (art. 53 MW1988): "Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt, waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is, meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij Onze minister." Dit kan in de regel via de provinciaal archeoloog of bij de Archis-medewerker van de RACM, of indirect via de monumentenambtenaar van de gemeente of de plaatselijke amateurvereniging. (zie ook onder het kopje toevalsvondsten en vondstmeldingen)

7.3 Vrijstellingsgrenzen

De Staatssecretaris van Cultuur heeft de Wet op de archeologische monumentenzorg, als gevolg van het amendement van Van Vroonhoven-Kok een ondergrens opgenomen van 100 m² waar andere overheden vanuit eigen inhoudelijke beweegredenen onder of boven kunnen gaan zitten. De provincie hanteert geen ondergrenzen aan de oppervlakte van plangebieden voor het verlenen van vrijstelling van archeologisch onderzoek. De gemeente heeft als enige richtlijn de 100 m² uit de wet op de archeologische monumentenzorg en is vrij om daar beredeneerd van af te wijken.

De gemeente Doesburg wil de ondergrenzen vaststellen in de geest van de gemeente Zutphen.

Dit betekent dat voor dat deel van de oude binnenstad waarop een zeer hoge archeologische waarde rust een vrijstelling van slechts 10m² wordt verleend voor een bodemingreep. De oude binnenstad van Doesburg is waarschijnlijk vroeg middeleeuws in aanleg. Over de prestedelijke en vroegstedelijke situatie is vrijwel niets bekend. De situatie in de naburige IJsselsteden Zutphen en Deventer heeft geleerd dat de stadsontwikkeling mogelijk zeer vroeg (karolingische periode)op gang kan zijn gekomen. De binnenstad is tamelijk gaaf bewaard gebleven. Er hebben vrijwel geen grote ontwikkelingen plaatsgehad. Deze factoren maken dat er nog maar weinig bekend is over de oude geschiedenis van de binnenstad, terwijl het vergaren van kennis hierover zeer wenselijk is. Daarom moet voorkomen worden dat door een cumulatie van kleine ingrepen sluipenderwijs gegevens over deze oudste geschiedenis verloren gaan.

¹⁹ De grens van 7,5 m +NAP is bepaald aan de hand van het grondwaterpeil in de Fraterwaard, de gemiddelde maaiveldhoogte in de Fraterwaard en de gemiddelde waterstanden van de IJssel. Het grondwaterpeil ligt gemiddeld 50cm beneden maaiveld. De gemiddelde hoogte van het maaiveld ligt op 8,75 m +NAP. De gemiddelde waterstand van de IJssel bij Doesburg lag de afgelopen maanden tussen de 6 en 8 m +NAP. Rekening houdend met de fluctuerende waterstand van de IJssel en grondwaterstand lijkt een grens van 7,5m +NAP aannemelijk om rekening te houden met archeologische resten van schepen, lading, beschoeiing, kribben e.d.

Derhalve wordt er voor gekozen om in principe een zeer beperkte vrijstelling voor de binnenstad te verlenen.

Voor terreinen met een hoge of middelhoge bekende waarde in de binnenstad geldt een vrijstellingsgrens van respectievelijk 25m² en 100 m².

De vrijstellingsgrenzen voor het buitengebied zijn 50 m² bij een hoge bekende waarde en 500 m² bij een middelhoge bekende waarde.

Dezelfde grens van 500 m² wordt gehanteerd voor een hoge en middelhoge verwachtingswaarde.

Is de verwachtingswaarde laag, dan zal pas bij een ontwikkeling met een oppervlak van 10.000 m² de vrijstellingsgrens overschreden worden.

Tenslotte zijn er nog vrijstellingsgrenzen benoemd voor de zones met een bijzondere archeologische verwachtingswaarde. Voor de historische IJsselopen (inclusief de Oude IJssel) is dit 1.000 m², voor de overige zones met een bijzondere archeologische verwachtingswaarde is de vrijstellingsgrens op 500 m² gesteld.

Bij ingrepen onder de vrijstellingsgrens moet het overigens ook mogelijk zijn op initiatief van de gemeente archeologische waarnemingen te doen en interessante vondsten te documenteren. Hiertoe zou gebruik kunnen worden gemaakt van de inzet van amateur-archeologen.

7.4 Implementatie beleidsadvieskaart

Nu de archeologische beleidsadvieskaart voor de hele gemeente Doesburg een feit is, wordt aanbevolen archeologie als beleidslijn in gemeentelijke (ruimtelijke) plannen op te nemen en daarbij aan te sluiten op het beleid van de hogere overheden. Op deze wijze kan er tevens voor worden gezorgd dat archeologie vroegtijdig in de planfase en ruimtelijke besluitvormingsprocessen en bij de uitvoering van civiele werken en bodemsaneringen wordt betrokken en dat het veroorzakersprincipe wordt gehanteerd om de kosten voor noodzakelijk archeologisch onderzoek te financieren.

In het Streekplan 2005 van de provincie Gelderland wordt voor de archeologie gesteld dat de provincie als beleidsuitgangspunt hanteert dat ruimtelijke plannen die het bodemarchief kunnen aantasten zo veel mogelijk rekening moeten houden met bekende en te verwachten archeologische waarden.²⁰

De provincie hanteert de AMK en IKAW als toetsingskader, maar stimuleert de ontwikkeling van gemeentelijke beleidsadvieskaarten omdat deze meer gedetailleerd zijn. Zij zullen deze gebruiken als toetsingskader wanneer zij voorhanden zijn. De archeologische beleidsadvieskaart moet als gevolg van de wet op de archeologische monumentenzorg worden doorvertaald in bestaande, aan te passen en nieuw op te stellen bestemmingsplannen. De provincie Gelderland geeft in haar Handboek Bestemmingsplannen (versie 2005) aan dat voor cultuurhistorisch en archeologisch waardevolle gebieden een dubbelbestemming moet worden gebruikt.²¹ In de bestemmingsplanvoorschriften moeten dan een artikel Archeologisch waardevol gebied (AWG) voor alle bekende terreinen met archeologische waarden (AMK-terreinen) en een artikel Archeologisch onderzoeksgebied (AOG) zones met een (middel) hoge archeologische verwachtingswaarde met een bijbehorende arcering op de plankaart. Een andere mogelijkheid om AMK-terreinen onder te brengen in het bestemmingsplan, die wordt geadviseerd vanuit de SVBP 2006 (Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen) en de PRBP 2006 (Praktijk Richtlijn Bestemmingsplannen) in het kader van de digitalisering en uitwisselbaarheid van bestemmingsplannen is AMK-terreinen een aanduiding op de bestemmingsplankaart te geven en planologische bescherming af te dwingen met de vereiste van een aanlegvergunning.

Indien de archeologische waarden samenvallen met een bebouwingsvlak in het bestemmingsplan dienen voorschriften te worden opgenomen in de sloop- en/of bouwvergunning. In een archeologievriendelijk

20 Streekplan 2005, pag. 49 - 50.

21 Handboek (digitale) bestemmingsplannen Gelderland, versie 2005, pag. 29 en 45

bestemmingsplan wordt voorts in de Toelichting een archeologieparagraaf opgenomen waarin informatie is opgenomen over uitgevoerd onderzoek, een beschrijving van de aanwezige waarden en bijvoorbeeld de motivatie bij te behouden en in te passen locaties in het plangebied.

Archeologische Rijksmonumenten (nu reeds bekende archeologische terreinen of nog onontdekte archeologische sites kunnen worden voorgedragen voor Rijksbescherming ex artikel 3 van de Monumentenwet 1988) kunnen eveneens op de bestemmingsplankaart worden aangegeven, maar voor deze terreinen geldt een eigen vergunningenprocedure (ex artikel 11 Monumentenwet 1988). Op dat moment is alleen de Minister van OCW bevoegd te beslissen over het verlenen van Monumentenvergunningen. Dit moet dan zo helder mogelijk in het bestemmingsplan worden opgenomen. Dat betekent een aan het wettelijk beschermde monument toegekende bestemming die zich duurzaam verdraagt met de beschermde status van het terrein plus vermelding van de wettelijke status en de consequenties daarvan in de toelichting bij het plan. Dit kan worden aangevuld met een aparte aanduiding van het monument op de plankaart en een adequate regeling in de voorschriften. Met een aanlegvergunningstelsel moet in dit geval terughoudend worden omgegaan (de Monumentenvergunning gaat boven een aanlegvergunning). Hetzelfde geldt voor het mogelijk maken van bouwen. Indien onverhoopt toch een bouwactiviteit wordt toegelaten, moeten B en W de bouwvergunning aanhouden tot de Monumentenwetvergunning is verleend (zie Woningwet artikel 54). Voor het verlenen van een aanlegvergunning geldt eveneens een aanhoudingsplicht (zie WRO artikel 46). Het niet verlenen van een Monumentenwetvergunning is tevens een weigeringsgrond voor de bouw- en/of aanlegvergunning.

In bijlage 2 is een artikel 'Archeologisch waardevol gebied' en 'Archeologisch Onderzoeksgebied' met modelvoorschriften nader uitgewerkt.

Voor de niet beschermde AMK-terreinen is planologische bescherming via het bestemmingsplan het meest geëigende instrument, waarbij een belangrijke taak is weggelegd voor de ruimtelijke ordening om naar functies en gebruiksmogelijkheden te zoeken die passen bij het uitgangspunt behoud 'in situ'. Er kan naast planologische bescherming ook gekozen worden voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst.

De gemeente Doesburg is op dit moment bezig met de herziening van de Bestemmingsplannen Binnenstad en Buitengebied, en de actualisering van het Bestemmingsplan Beinum. De archeologie zal hierin een plaats moeten krijgen met de hier ontwikkelde beleidsadvieskaart als onderlegger. Voor de bestemmingsplannen die op dit moment nog niet aan herziening toe zijn en waar archeologie nog niet in verwerkt is, kan ervoor gekozen worden archeologie door middel van een facetbestemmingsplan te vertalen naar ruimtelijk beleid voor de hele gemeente, of door middel van een verordening de beleidsadvieskaart verplicht stellen als toetsingskader bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dat voorkomt dat er rechtsongelijkheid ontstaat op grond van de actualiteit van de bestemmingsplannen.

7.5 Tips en aanbevelingen

Stappenplan

Stap 1: bureauonderzoek.

Dit onderzoek richt zich op het verwerven van informatie aan de hand van bestaande bronnen over bekende of specifiek verwachte archeologische waarden binnen of met relevantie voor het plangebied. Hieruit blijkt ook of meer inventariserend onderzoek nodig is. Met het gereed komen van de archeologische verwachtingskaart hoeft het bureauonderzoek zich alleen nog te richten op recente archeologische vondsten en de relatie tussen de verwachte waarden en de beoogde bodemingreep. De inspanning die voor het uitvoeren van een bureauonderzoek noodzakelijk is, is daardoor beperkter dan voor het bestaan van deze verwachtingskaart.

Stap 2 en 3: inventariserend veldonderzoek (IVO).

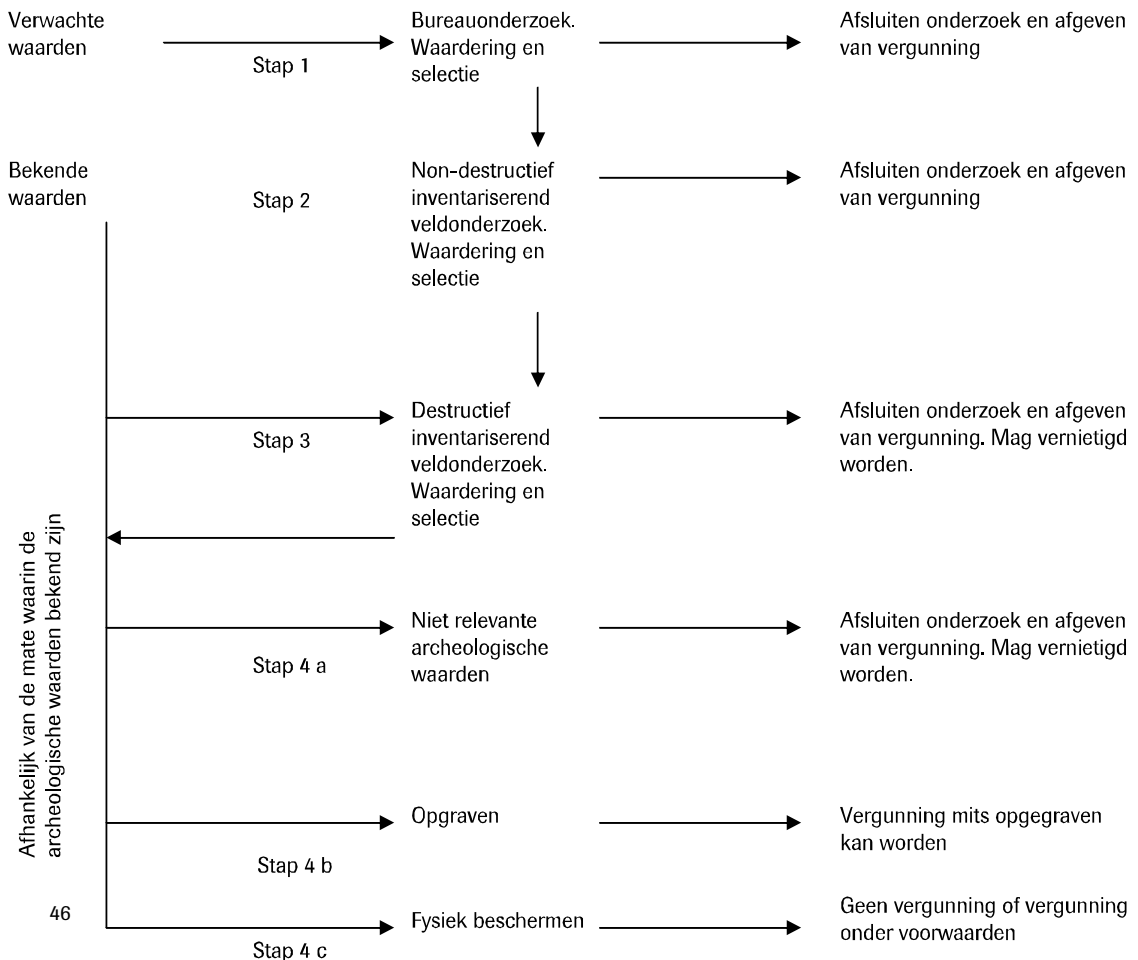
Of dit onderzoek nodig is, volgt uit het bureauonderzoek. Het gaat hierbij om veldonderzoek waarbij gekeken wordt of er archeologische waarden aanwezig zijn en wat daarvan de aard, karakter, omvang, datering, gaafheid, conservering en relatieve kwaliteit is. Het inventariserende veldonderzoek kan worden uitgevoerd door middel van booronderzoek of proefsleuven. Het inventariserend veldonderzoek kent in totaal vier fasen, te weten verkennend booronderzoek, karterend booronderzoek, waarderend booronderzoek en proefsleuvenonderzoek. Afhankelijk van de resultaten van bureauonderzoek of booronderzoek kan besloten worden een of meerdere fasen over te slaan of tegelijkertijd uit te voeren. In principe gaat het rijks- en provinciaal beleid uit van behoud 'in situ'. Indien waardevolle archeologische resten zijn aangetroffen moet planaanpassing ten behoeve van behoud dus altijd het streven zijn. Het is daarom verstandig om in projecten in archeologisch waardevolle gebieden of zones met een hoge verwachting waar de gemeente als (gedeelte) opdrachtgever optreedt het nemen van mitigerende maatregelen in het Programma van Eisen van het civiel technisch ontwerp te laten opnemen. Als planaanpassing om zwaarwegende redenen niet mogelijk is, komt opgraven aan de orde.

Stap 4: Opgraven ofwel archeologisch vervolgonderzoek.

Bij opgraving wordt het door de ontwikkeling te verstoren gedeelte van vindplaatsen (volledig) opgegraven en worden de gegevens gedocumenteerd om de informatie te behouden die van belang is voor kennisvorming over het verleden.

De gemeente Zutphen heeft voor de uitvoering van haar archeologiebeleid een schema opgesteld waarin het beslissingsproces in de cyclus archeologische monumentenzorg is weergegeven, feitelijk de schematische weergave van de hierboven beschreven stappen. De stappen uit dit schema worden aangehaald in de beleidsadviezen op de beleidsadvieskaart. Het schema is hieronder afgebeeld:

ARCHEOLOGISCH BESLISSINGSPROCES

Aanbevelingen benodigd onderzoek

Indien onderzoek benodigd is moet dat in eerste instantie bestaan uit een bureauonderzoek dat conform de richtlijnen van de KNA wordt uitgevoerd en gerapporteerd. Omdat veel gegevens nu al bekend zijn moet het bureauonderzoek zich hoofdzakelijk richten op:

recente vondstmeldingen in of in de directe omgeving van het plangebied, en op de aard van de ingreep in verhouding tot de verwachte archeologische waarden.

Op basis hiervan moet worden afgewogen of de verwachte archeologische waarden inderdaad worden verstoord en wat de meest efficiënte strategie van een eventueel veldonderzoek moet zijn. De volgende richtlijnen kunnen worden gehanteerd:

In het landelijk gebied moet de bodemopbouw worden gecontroleerd en nader bepaald door middel van een grofmazig booronderzoek ('verkennende fase'). Daarmee wordt ook de verwachtingszone nader gedefinieerd. Indien de bodemopbouw onverstord is, en daarmee de archeologische verwachting middelhoog blijft of zelfs naar hoog bijgesteld wordt, moet er een fijnmaziger booronderzoek worden uitgevoerd dat tot doel heeft archeologische sporen in kaart te brengen ('karterende fase'). In kleine plangebieden kunnen deze fasen eventueel worden gecombineerd in één veldwerkperiode. De dichtheid van het grid, de boordiepte en de gebruikte boordiameter moeten in relatie staan tot de eigenschappen van de verwachte archeologische resten, zie bijvoorbeeld Tol e.a.²² en de in maart 2006 verschenen Leidraad inventariserend veldonderzoek van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB), eveneens opgesteld door Tol e.a.²³ Indien de aanwezigheid van archeologische resten wordt aangetoond, moeten deze resten worden gewaardeerd. De wijze waarop de waardering moet gebeuren is ondermeer afhankelijk van de eigenschappen van de resten en de geplande bodemingrepen.

In de bebouwde kom moet ook de bodemopbouw worden gecontroleerd door middel van boringen. Echter, doordat de aanwezige bebouwing en oppervlakte verharding het booronderzoek vaak beperkt, is het zelden mogelijk om archeologische waarden in de bebouwde kom goed in kaart te brengen door middel van boringen. Er moet dan sneller (vaak op basis van minder informatie) een afweging worden gemaakt tussen het vrijgeven van het terrein, het begeleiden van de grondwerkzaamheden door archeologen of het uitvoeren van een archeologisch proefsleuvenonderzoek. Begeleiding van eventuele sloopwerkzaamheden kan in sommige gevallen uitkomst bieden om meer grip op de ondergrond te krijgen. Afhankelijk van de locatie en type ingreep zal maatwerk nodig zijn.

Mogelijkheden voor planaanpassing

Vanuit de in de Wamz en in het Streekplan vastgelegde doelstelling archeologische waarden *in situ* te behouden is het van belang dat bij het ontwerp en de voorbereiding van nieuwbouwplannen in gebieden waar archeologische waarden aanwezig zijn, onderzocht wordt in hoeverre archeologische resten via civiel technische maatregelen '*in situ*' kunnen worden veiliggesteld. Hoewel dit soort maatregelen soms enige creativiteit en flexibiliteit aan de ontwerpkant vereisen en soms ook additionele kosten in de uitvoering met zich meebrengen, wegen deze investeringen over het algemeen in ruime mate op tegen de hoge kosten van uitgebreid definitief archeologisch onderzoek. Concreet dient gedacht te worden aan het vermijden van de aanleg van (parkeer) kelders, het toepassen van zogenaamde zettingsvrije constructies, het bouwen op bestaande funderingen of het toepassen van draagconstructies boven archeologisch waardevolle lagen.

22 Tol e.a. 2004

23 Tol e.a. 2006, te downloaden van de website van de SIKB www.sikb.nl

Toevalsvondsten en vondstmeldingen

In gebieden met een lage archeologische verwachting en plangebieden die onder de oppervlakte-vrijstellingsgrens blijven, kunnen desondanks wel vondsten gedaan worden. Op grond van de Monumentenwet is het doen van archeologische waarnemingen en het documenteren van vondsten bij concrete aanwijzingen afdwingbaar doordat de minister als gevolg van een vondstmelding (n.a.v. toevalsvondsten) een werk gedeeltelijk of volledig stil kan leggen (ex. art. 56 Monumentenwet 1988). In de praktijk komt dit bijna nooit voor, desondanks is het raadzaam om bij alle vergunningen waarbij de grond wordt geroerd de meldingsplicht als voorwaarde kenbaar te maken. De volgende zinsnede kan in de vergunning worden opgenomen: *Een persoon die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt, waarvan deze weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), is verplicht hiervan binnen drie dagen aangifte te doen (artikel 53 Monumentenwet 1988). Deze aangifte dient te gebeuren bij de burgemeester van de gemeente Doesburg.*

Inzet amateurs

De vondstmeldingen die worden gedaan zouden door amateur archeologen kunnen worden nagelopen. Onder speciale omstandigheden is het mogelijk dat er nog steeds onderzoek wordt verricht door amateur-archeologen. Vanzelfsprekend geldt dit wanneer zij deelnemen aan onderzoek door een gecertificeerd bedrijf of een gemeente met een opgravingsvergunning, zoals Doesburg.- In een beperkt aantal gevallen is het ook mogelijk dat amateur archeologen zelfstandig onderzoek verrichten onder de opgravingsbevoegdheid van de RACM. Het betreft twee situaties. In de eerste plaats in het geval van een toevalsvondst, waarbij geen andere oplossing voorhanden is aangezien de archeologische resten dezelfde dag of de dag erop worden vergraven. De andere situatie doet zich voor wanneer er geen indicatie van de provinciaal archeoloog of de RACM is dat er een professionele opgraving dient plaats te vinden ('negatief selectieadvies'). Dit is het geval in lage verwachtingszones, plangebieden die na vervolgonderzoek worden vrijgegeven en plangebieden die onder de oppervlakte vrijstellingsgrens blijven. Toestemming tot het verrichten van een opgraving kan door de amateurs met het artikel 41-formulier bij de RACM worden aangevraagd.²⁴ De wenselijkheid van deze inzet door amateurs is geheel afhankelijk van hun enthousiasme, hun inzet zou daarom met hen moeten worden afgestemd. Indien amateurs een dergelijke rol willen spelen moet door de ontwikkelaar aan beperkte randvoorwaarden worden voldaan, onder andere dat de amateurs op veilige wijze hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Bovendien moeten de amateurs geïnformeerd worden dat zich zo een gelegenheid voordoet, en daar zal derhalve een protocol voor moeten worden opgesteld.

²⁴ Het formulier met toelichting is te downloaden van de RACM website: www.racm.nl

Literatuur

Fermin, B., M. Groothedde en H. Harenberg, 2007, *Het convent van Maria op de Gracht. Archeologisch onderzoek in de kelder van het Arsenaal aan de Kloosterstraat 15 te Doesburg*, Doesburgse Archeologische Publicaties 1, Doesburg.

Fermin, B., M. Groothedde, 2007, *Twee Ooipoorten in Doesburg. Archeologische begeleiding van de rioolaanleg op het Mauritsveld te Doesburg*, Doesburgse Archeologische Publicaties 2, Doesburg.

Gemeente Doesburg structuurplan 1975. Sociografische Dienst van het gewest Arnhem, raadgevend ingenieursbureau ir. R. Hajema en partners bv. , Arnhem.

Groothedde, M., 2007: *Beleidsnota archeologie Zutphen en bijbehorende waardenkaarten*, Zutphen.

Informatiebulletin 'Stadt en Ambt Doesborgh', nr 13, juni 1996.

Informatiebulletin 'Stadt en Ambt Doesborgh', nr 14, maart 1997.

Informatiebulletin 'Stadt en Ambt Doesborgh', nr 15, maart 1998.

Informatiebulletin 'Stadt en Ambt Doesborgh', nr 23, februari 2002.

Informatiebulletin 'Stadt en Ambt Doesborgh', nr 31, maart 2004.

Informatiebulletin 'Stadt en Ambt Doesborgh', nr 39, maart 2005.

Informatiebulletin 'Stadt en Ambt Doesborgh', nr 46, maart 2006.

Informatiebulletin 'Stadt en Ambt Doesborgh', nr 53, februari 2007.

König, C.D.W., 2007, *Nieuwe loten aan een oude stam. De groei van Doesburg in de twintigste eeuw*. Interview met de heer H.J.A.J. Groothedde, oud-directeur Gemeentewerken van Doesburg.

Open monumentendag Doesburg 2007. *Monumenten van de twintigste eeuw, een wandeling langs open monumenten, de groei van Doesburg in de twintigste eeuw*, samengesteld door het Comité Open Monumentendag Doesburg.

Waldus, W.B. & H.M. van der Velde, 2006: *Archeologie in vogelvlucht. Toepassingsmogelijkheden van het AHN in de archeologie*, Geoarchaeological and Bioarchaeological Studies volume 6, Amsterdam.

N.W. Willemse, 2006: *Gemeente Doesburg. Een archeologische beleidsadvieskaart voor de historische stad en het buitengebied*, RAAPrapport 1163, Amsterdam.

Websites

www.Doesburg.nl

www.Doesburgoranjestad.nl/

<http://geodata2.prv.gelderland.nl/apps/chw/>

[www. Sikb.nl](http://www.Sikb.nl)

www.watwaswaar.nl

Kaartmateriaal

Chromotopografische kaart blad 471, 492, opnamen uit de periode ca. 1870 – 1930, Topografische dienst Emmen.

Cultuurhistorische Waardenkaart Provincie Gelderland (<http://geodata2.prv.gelderland.nl/apps/chw/>)
Kadastrale atlas Gelderland 1832, Angerlo, Stichting Werkgroep kadastrale atlas Gelderland, Velp, 2000.

Koeman, C., J. van der Plas, P.C.J. van der Krogt, 1992: *De stadsplattegronden van Jacob van Deventer reproducties van de minuten en netkaarten van 223 steden in de 17 Provinciën vervaardigd*.

Topografische kaart 1:25.000, kaartblad 85

Stiboka, 1975. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000*, Blad 40 West Arnhem en 40 Oost Arnhem. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Stiboka/RGD, 1977. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000*, Blad, 40 west, 40 oost. Stichting voor Bodemkartering/Rijks Geologische Dienst, Wageningen/Haarlem.

Afbeeldingenlijst

Afb. 1.1 Gemeente Doesburg.

Afb. 2.1 Laseraltimetrie.

Afb. 2.2 AHN beeld van het zuidelijke deel van de gemeente Doesburg.

Afb. 2.3 Gefilterde AHN-beelden: gefilterd door gebruikmaking van top10vector en gefilterd met behulp van ADCAHN-vegetatiefilter.

Afb. 3.1 Overzicht van boerderijen aan de hand van kadastrale minuutplannen van rond 1832 en de veldminuut uit 1845 van J. Besier.

Afb. 3.2 Aldenhoff (foto R. van Lil)

Afb. 3.3 Groot Enghuizen (foto R. van Lil)

Afb. 3.4 Groot Nijhof (foto R. van Lil)

Afb. 3.5 Klein Nijhof (foto R. van Lil)

Afb. 3.6 Voorthuizen (foto R. van Lil)

Afb. 3.7 De Pol (foto R. van Lil)

Afb. 4.1 Locatie van "De Hooge Hermaat" (foto R. van Lil)

Bijlage I Catalogus van vindplaatsen

Toelichting

In de vindplaatsencatalogus zijn de resultaten van de archeologische inventarisatie opgenomen. Als uitgangspunt is de catalogus gebruikt uit het RAAP-rapport van 2006. Hierin waren de nummers 1 t/m 68 reeds opgenomen. De gegevens zijn overgenomen uit het eerder genoemde rapport en waar nodig aangevuld met gegevens en opmerkingen van dhr. E. Harenberg. De locatie van enkele nummers is iets verschoven en enkele nummers komen waarschijnlijk te vervallen op basis van gegevens van dhr. Harenberg. De betreffende nummers staan nog wel vermeld in de catalogus en op de kaart, maar in de catalogustekst staat beschreven dat het nummer waarschijnlijk komt te vervallen.

In de nummering van RAAP is niets veranderd, anders zouden de nummers niet meer kloppen met de kaarten die reeds door RAAP zijn gemaakt. Wel is nu bij enkele nummers aangegeven in hoeverre deze samenvallen met andere catalogusnummers.

De 91 vindplaatsen zijn met de bijbehorende catalogusnummers (nummers 1 t/m 91) op de archeologische kaarten opgenomen.

De catalogus bevat de volgende rubrieken:

Catalogusnummer: betreft een voor de gemeente Doesburg uniek volgnummer dat verwijst naar een archeologische vindplaats op de archeologische kaarten (kaartbijlagen 1 en 2) voor de gemeente Doesburg.

1. Codes: De codes betreffen de unieke codes uit het Centraal Archeologisch Archief (CAA) van de RACM (kaartbladnummer met lettercode N = noord of Z = zuid en volgnummer) en/of een ARCHIS-waarnemingsnummer (indien van toepassing).

2. Coördinaten, precisie en kaartblad: betreft de Rijksdriehoeks(RD)-coördinaten van ongeveer het centrum van de vindplaats. Met precisie wordt de nauwkeurigheid van deze coördinaten uitgedrukt. Het getal geeft het aantal cijfers achter de komma aan en daarmee de nauwkeurigheid. Bij een precisie van 0 is deze tot op één kilometer nauwkeurig, bij een 1 is deze tot op 100 meter nauwkeurig, bij een 2 tot op tientallen meters nauwkeurig en bij een precisie van 3 tot op één of enkele meters nauwkeurig. Het kaartblad is het blad van de topografische kaart van Nederland, schaal 1:25.000, waarop het terrein is aangegeven.

3. Gemeente, plaats en toponiem: betreft de gemeente en de plaats/buurtschap waarin het terrein ligt. Een toponiem is vermeld indien bekend of relevant.

4. Categorie en datering: betreft de (vermoedelijke) aard van de onderhavige vindplaats indien bekend en de datering van de desbetreffende vindplaats indien bekend.

5. Algemene beschrijving/opmerking: geeft een beschrijving van de vindplaats, vondsten en eventueel van de vondstomstandigheden.

6. Adres: betreft het adres (indien bekend) van de vindplaats.

7. Bron: betreft een verwijzing naar de bron van waaruit de gegevens betreffende de vindplaats zijn overgenomen dan wel de literatuur waarin de onderhavige vindplaats wordt vermeld of besproken.

Catalogusnummer: 1 (valt samen met de nummers 2, 3 en 34)

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: onbekend; Precisie: nvt; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: oud woonhuis; Datering: Vroege/Midden IJzertijd t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: handgevormd aardewerk, middeleeuws stenen huis
6. Adres: Ph. Gastelaarstraat-Koepoortstraat
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 13, juni 1996

Catalogusnummer: 2

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: onbekend; Precisie: nvt; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: oud woonhuis; Datering: Vroege en Midden IJzertijd t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: handgevormd aardewerk, middeleeuws stenen huis
6. Adres: Ph. Gastelaarstraat
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 13, juni 1996

Catalogusnummer: 3

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: onbekend; Precisie: nvt; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: oud woonhuis; Datering: Vroege en Midden IJzertijd t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: middeleeuws stenen huis met daaronder rivierduinafzettingen, een verspitte oude akkerlaag, een ophogingslaag met stukjes leer, een fragment van een houten schaalte en een straatlaag van schoon zand uit de 14e/15e eeuw
6. Adres: Koepoortstraat
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 13, juni 1996

Catalogusnummer: 4 (valt samen met nummer 62)

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 205.000/445.000; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Irenepark
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500- 1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: muurwerk van een middeleeuwse muurtoren uit de 13/14e eeuw en een stukje van de dichtgeslibde gracht. Op het muurtorenfundament werd in 1458 een watermolen gebouwd, gesloopt in 1607
6. Adres: Achter Nahuyssingel 30
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 13, juni 1996

Catalogusnummer: 5

1. ROB-code(s): 40EN-32; ARCHIS-waarnemingsnummer: 7268
2. Coördinaten: 205.050/445.700; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Beinum; Toponiem: Groot Enghuizen
4. Categorie: onbekend; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: bronzen gesteeld kookpotje (grape). Grootste grape bij vinden gesneuveld, de twee overige zijn laat 15e- vroeg 16e-eeuws.
6. Adres: -

7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 6

1. ROB-code(s): 40EN-34; ARCHIS-waarnemingsnummer: 7381
2. Coördinaten: 205.570/446.500; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Beinum; Toponiem: De Pol
4. Categorie: nederzetting, onbekend; Datering: Vroege en Midden IJzertijd t/m Romeinse tijd
5. Algemene beschrijving/opmerking: randfragment van handgevormd besmeten aardewerk
6. Adres: -
7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 7

1. ROB-code(s): 40EN-34; ARCHIS-waarnemingsnummer: 7389
2. Coördinaten: 205.570/446.500; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Beinum; Toponiem: De Pol
4. Categorie: nederzetting, onbekend; Datering: Vroege Middeleeuwen t/m Late Middeleeuwen
5. Algemene beschrijving/opmerking: aardewerkfragmenten gevonden stort naast bouwput, o.a. van vroeg, grof gemagerd kogelpotaardewerk, van later kogelpotaardewerk, van Pingsdorf- en Paffrataardewerk en van Siegburgsteengoed.
6. Adres: beheerder Museum de Roode Tooren
7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 8

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 205.929/447.633; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Oliemolen
4. Categorie: stadsmolen; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: Oliemolen
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Kadastrale minuut 1817

Catalogusnummer: 9 (valt samen met nummers 10 t/m 14 en 68)

1. ROB-code(s): 40EN-56; ARCHIS-waarnemingsnummer : 48210
2. Coördinaten: 206.000/447.545; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: IJsselkade
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: middeleeuwse voorpoort, stadswerf, IJsselkanaal. De opgraving heeft meer inzicht verschaft in de opbouw en ontwikkeling van de verdedigingswerken van Doesburg. In de put zijn resten gevonden van de Saltpoort, het IJsselkanaal (1552) en de stadswerf uit de 14e-16e eeuw. De laatmiddeleeuwse weerwerken in de opgravingsput zijn bedekt door de opvolger: het Saltpoortbolwerk van de 17e-eeuwse vestingwerken. Bij de aanleg van het bolwerk is de gracht definitief gedempt. Het bolwerk moet in 1673 en de daarop volgende eeuwen grondig gesloopt, geëgaliseerd en omgewerkt zijn.
6. Adres: -
7. Bron: ARCHIS II , 15 maart 2005, ADC-rapport 97

Catalogusnummer: 10

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.012/447.550; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Saltpoortbolwerk /Veerpoortwal
4. Categorie: wal/omwalling; Datering: Nieuwe tijd A (1500-1650) t/m Nieuwe tijd B2 (1795-1815)
5. Algemene beschrijving/opmerking: Prins Maurits zou Doesburg in 1607 hebben laten versterken met negen van onderwallen voorziene bastions, vier ravelijnen en twee hoornwerken. Behalve de aanleg van aarden verdedigingswerken behelsden de plannen ook het tot ca. 3 m hoogte slechten van de stadsmuren, alsmede de afbraak van enige overtollige muurtorens die het schootsveld beperkten. Nadat de Saltpoort was afgebroken (mogelijk al voor 1614) werd deze vervangen door het Saltpoortbolwerk.
6. Adres: -
7. Bron: Harenberg, 2000

Catalogusnummer: 11

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 205.985/447.545; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: stadswerf; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd B1 (1650-1795)
5. Algemene beschrijving/opmerking: tijdens opgraving door het ADC in mei 2001 werden de resten geïnterpreteerd als de laat-middeleeuwse stadswerf/keerdam/aanlegplaats. Hier is nauwelijks iets van opgegraven. Het was waarschijnlijk de uitgegraven grond van het IJsselkanaal (1552). Later zijn wel beschoeiingswerken en een kademuur (waarschijnlijk 1403) van de stadswerf aangetroffen.
6. Adres: -
7. Bron: Harenberg, 2000 en schriftelijke mededeling E. harenberg (3-3-2008)

Catalogusnummer: 12

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.018/447.555; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Saltpoortbrug
4. Categorie: stadsgracht; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: tijdens opgraving door het ADC in mei 2001 blootgelegde resten van het IJsselkanaal. De stadsgracht ligt onder het talud van de Veerpoortwal.
6. Adres: -
7. Bron: Harenberg, 2000

Catalogusnummer: 13

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.029/447.557; Precisie: 1; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Saltpoort
4. Categorie: stadspoort; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: tijdens opgraving door het ADC in mei 2001 blootgelegde funderingsresten van de in 1614 (of al eerder) afgebroken (voorpoort van de) Saltpoort. Deze werd vervangen door het Saltpoortbolwerk.
6. Adres: -
7. Bron: Harenberg, 2000

Catalogusnummer: 14

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.025/447.557; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Saltpoort
4. Categorie: stadspoort; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: tijdens opgraving door het ADC in mei 2001 blootgelegde funderingsresten van een ronde aansluiting van de kademuur (tussen stadswerf en stadsgracht) op de voorpoort van de Saltpoort.
6. Adres: -
7. Bron: Harenberg, 2000

Catalogusnummer: 15

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.048/447.532; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Veerpoort
4. Categorie: stadspoort; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: stadspoort (Veerpoort)
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 16

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 205.850/448.040; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Scheepsbrug
4. Categorie: overig; Datering: Nieuwe Tijd
5. Algemene beschrijving/opmerking: bruggehoofd W-zijde. Onzeker of de schipbrug daar altijd gelegen heeft (schriftelijke mededeling E. Harenberg 3-3-2008)
6. Adres: -
7. Bron: Kadastrale minuut 1817

Catalogusnummer: 17

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.183/447.366; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 18

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.260/447.207; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Graanmolen
4. Categorie: stadswatermolen; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: Graanmolen
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Kadastrale minuut 1817

Catalogusnummer: 19

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.211/447.383; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: St. Maartenmavo
4. Categorie: klooster of aanverwante instelling; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: kloostermuur (1446-1448)
6. Adres: Schout-bij-nacht Doormansingel
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 14, juni 1997

Catalogusnummer: 20

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.211/447.383; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: St. Maartenmavo
4. Categorie: nederzetting, onbekend; Datering: Laat Paleolithicum/Mesolithicum t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: rivierduin met vuursteen artefacten uit het Mesolithicum, een cultuurlaag uit de Midden en Late IJzertijd, een latere verstuvingslaag, een meer dan 1 m dik cultuurdek uit een kloostertuin van het Grote Convent, kloosterlijke bijgebouwen en het kloosterriool.
6. Adres: Schout-bij-nacht Doormansingel
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 14, juni 1997

Catalogusnummer: 21

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.211/447.383; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: St. Maartenmavo
4. Categorie: stadsgracht; Datering: Late Middeleeuwen
5. Algemene beschrijving/opmerking: stadsgracht, vroeg 14e-eeuwse tonput met daarin een wandfragment van aardewerk uit de Vroege of Midden IJzertijd
6. Adres: Schout-bij-nacht Doormansingel
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 14, juni 1997

Catalogusnummer: 22

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.121/447.584; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: oud woonhuis; Datering: Vroege Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd C (1850-heden)
5. Algemene beschrijving/opmerking: drie keldervloeren (Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd B 1), rivierduin, Pleistoceen rivierzand, middeleeuwse paalsporen en greppelsporen en een 14e-eeuwse tonput
6. Adres: Veerpoortstraat 27
7. Bron: Mededelingenblad van 'Stad en Ambt Doesborgh', 30/31 februari 1982

Catalogusnummer: 23

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 205.940/448.000; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Scheepsbrug
4. Categorie: overig; Datering: Nieuwe Tijd

5. Algemene beschrijving/opmerking: bruggehoofd Oostzijde van de Scheepsbrug. Onzeker of de schipbrug daar altijd gelegen heeft (schriftelijke mededeling E. Harenberg 3-3-2008)

6. Adres: -

7. Bron: Kadastrale minuut 1817

Catalogusnummer: 24

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.

2. Coördinaten: 206.074/447.723; Precisie: 2; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Koorn Windmolen

4. Categorie: stadsmolen; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)

5. Algemene beschrijving/opmerking: (koren) windmolen

6. Adres: n.v.t.

7. Bron: Kadastrale minuut 1817, van Deventer ca. 1560

Catalogusnummer: 25

1. ROB-code(s): 40EN-5; ARCHIS-waarnemingsnummer: 1222

2. Coördinaten: 206.200/447.500; Precisie: 2; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Doesburg

4. Categorie: urnenveld; Datering: Late Bronstijd t/m Vroege IJzertijd

5. Algemene beschrijving/opmerking: urn van de Nederrijnse-grafheuvelcultuur gevonden in 1935 in een rioolsleuf

6. Adres: Hogestraat, Beheerder Museum de Roode Tooren

7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 26

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.

2. Coördinaten: 206.165/447.664; Precisie: 1; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -

4. Categorie: nederzetting, onbekend; Datering: Vroege en Midden IJzertijd t/m Nieuwe tijd C (1850-heden)

5. Algemene beschrijving/opmerking: rivierduin, oude akkerlaag, middeleeuwse ophogingslaag van voor 1350, waterput, afvalput vroeg 19e eeuw

6. Adres: Koetsveldstraat 7

7. Bron: Mededelingenblad van 'Stad en Ambt Doesborgh', 30/31 februari 1982

Catalogusnummer: 27

1. ROB-code(s): 40EN-5; ARCHIS-waarnemingsnummer: 1340

2. Coördinaten: 206.250/447.500; Precisie: 2; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Hogestraat

4. Categorie: urnenveld en oud woonhuis; Datering: Late IJzertijd t/m Nieuwe tijd B1 (1650-1795)

5. Algemene beschrijving/opmerking: complete crematie-urn uit de Late IJzertijd tot en met Vroeg Romeinse tijd, een Rakelpot (17e /18e eeuw) met houtskoolfragmenten, en een roodbakkerend geglazuurde 'doofpot' (16e /17e eeuw). Deze worden in museum de Roode Tooren beheerd.

6. Adres: 'zuidzijde' Hoogestraat

7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 28 (komt waarschijnlijk te vervallen, onbetrouwbare bron. Mogelijk is hiermee de kloosterkapel aan de Kloosterstraat bedoeld, dan staat het nummer foutief op de kaart. J. van Deventer situeert de kapel van het Grote Convent op een andere plek)

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.296/447.431; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: kerk of kapel; Datering: Late Middeleeuwen
5. Algemene beschrijving/opmerking: mogelijke plaats van de verdwenen kloosterkapel. Er schijnen nog de resten van een laat-gothisch gebouwtje te staan dat in de 19e eeuw nog de kapel werd genoemd
6. Adres: -
7. Bron: De Bruyn-Sepmeier e.a. 1993

Catalogusnummer: 29

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.113/447.857; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 30 (zie ook nummer 84)

1. ROB-code(s): 40EN-51; ARCHIS-waarnemingsnummer: 43422
2. Coördinaten: 206.200/447.700; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Roggestraat
4. Categorie: onbekend, mogelijk een kerk; Datering: Vroege Middeleeuwen t/m Late Middeleeuwen
5. Algemene beschrijving/opmerking: De beschrijving is ontleend aan een waarnemingsverslag van een eerste bezoek. Bij graafwerkzaamheden in de kelder van een pand aan de Roggestraat zijn baksteenfragmenten uit de 2e helft van de 14e eeuw, een middeleeuwse waterput, een fragment van een beschilderd natuurstenen beeld en twee passende fragmenten van een natuurstenen beeld van een vrouw met geplooid gewaad aangetroffen. Het vrouwenbeeld heeft een hoogte van 95 cm, het hoofd ontbreekt. Mogelijk zijn de beelden afkomstig uit de nabijgelegen St. Maartenskerk. Attributen van heiligen lijken echter op het beeldhouwwerk te ontbreken. De kelder strekt zich uit onder het gehele woonhuis, en heeft een onbekende datering. Naar de hoofdvorm bestaat de kelder uit een tongewelf, maar allerlei bijkomende elementen wijzen op een gecompliceerde ontstaansgeschiedenis. De drie fragmenten zijn aangetroffen in de zuidwesthoek van de kelder, vlakbij het punt waar de zuidmuur rust op de bakstenen koepel van vermoedelijk een beerput. Ze hebben op geringe diepte in de grond gelegen onder de nu weggebroken keldervloer. Andere verzamelde mobilia zijn schaars, het betreft met name botmateriaal. De fragmenten keramiek en glaswerk hebben een post-middeleeuwse/nieuwe tijd (tot zeer recent) datering. Alleen onder de keldertrap resteert een stukje van het oorspronkelijke vloeroppervlak. Het gele zand van de vermoedelijk ongeroerde grond lijkt vlak onder het huidige loopvlak van de kelder te liggen. Bij het tijdens de werkzaamheden verzamelde bouwpuin bevinden zich fragmenten bakstenen uit de 2e helft van de 14e eeuw en een fragment van een natuurstenen raamkozijn. Tijdens de graafwerkzaamheden is een bakstenen put in het midden van de kelder ontdekt, evenals een vondstconcentratie. Waarschijnlijk staat het huis op een voormalig kerkterrein.
6. Adres: Roggestraat 25
7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 31

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.145/447.877; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Koepoort
4. Categorie: stadspoort; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: stadspoort
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 32 (locatie is veranderd t.o.v. RAAP-rapport 2006)

1. ROB-code(s): 40EN-33; ARCHIS-waarnemingsnummer: 30810
2. Coördinaten: 206.300/447.550; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Onbekend; Toponiem: -
4. Categorie: kerk of kapel; Datering: Late Middeleeuwen
5. Algemene beschrijving/opmerking: tijdens restauratiewerkzaamheden werd binnen de overblijfselen van de tijdens de oorlog verwoeste toren metselwerk in tuf- en ijzeroersteen teruggevonden. Dit bleken resten te zijn van een kleinere oudere toren. In de noordelijke zijbeuk werden delen van de noordmuur van een oude kerk ontdekt. Dit catalogusnummer valt samen met nummer 63.
6. Adres: -
7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 33

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.447/447.235; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Ooijpoort
4. Categorie: stadspoort; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500- 1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: Buiten Ooipoot, gelegen aan de buitenzijde van een wal van ongeveer 20 meter breed. De oude stadsmuur werd een keermuur voor deze wal. In de oude stadsmuur was de Binnen Ooipoot gelegen (zie cat.nr. 79)
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560, DAP 2

Catalogusnummer: 34

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.251/447.679; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: nederzetting, onbekend; Datering: Late IJzertijd en Vroeg Romeinse tijd t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: rivierduin, oude akkerlaag met scherven uit Vroege en Midden IJzertijd, twee achtererven van middeleeuwse huispercelen (leemwandhuizen) uit de late 13e eeuw, ophogingslagen, brandlagen van huis (stads-)branden (verbrand leem), beerputten van het raadhuis en wijnhuis met 15e- en 16e-eeuws aardewerk
6. Adres: -
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 13, juni 1996

Catalogusnummer: 35

1. ROB-code(s): 40EN-29; ARCHIS-waarnemingsnummer: 7193
2. Coördinaten: 206.350/447.500; Precisie: 2; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Doesburg
4. Categorie: nederzetting, onbekend; Datering: Late Middeleeuwen B (1250-1500)
5. Algemene beschrijving/opmerking: houtskoolfragmenten en twee complete grote doofpotten (nu in Museum de Roode Tooren)
6. Adres: -
7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 36

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.320/447.663; Precisie: 1; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: nederzetting, onbekend; Datering: Vroege IJzertijd t/m Nieuwe tijd C (1850-heden)
5. Algemene beschrijving/opmerking: rivierduin, oude akkerlaag, middeleeuwse bewoningslaag, middeleeuws muurwerk
6. Adres: Kerkstraat 13
7. Bron: Mededelingenblad van 'Stad en Ambt Doesborgh', 30/31, februari 1982

Catalogusnummer: 37

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.207/447.931; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 38

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.530/447.283; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 39

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.240/447.934; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 40

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.261/447.933; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Rosmolen

4. Categorie: stadsmolen; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd C (1850-heden)
5. Algemene beschrijving/opmerking: uitloper rivierduin, met dunne oude akkerlaag, een 14e-/15e-eeuwse greppel, middeleeuws muurwerk (mogelijk van de 'rosmolen' [paardenmolen] van het Kleine Convent), een laat 16e-/vroeg 17e eeuwse taludsloot en een muurvoeting van een tuinmuur uit 1633
6. Adres: Lindewal 32
7. Bron: Mededelingenblad van 'Stad en Ambt Doesborgh', 37/38, januari 1985

Catalogusnummer: 41

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.263/447.970; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren, 2e muur
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 42

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.393/447.703; Precisie: 1; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: nederzetting, onbekend; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd C (1850-heden)
5. Algemene beschrijving/opmerking: baksteen beerput uit de 15e of 16e eeuw, drie leemvloeren en een 13e/14e -eeuwse ophogingslaag
6. Adres: Gasthuisstraat 22-24
7. Bron: Mededelingenblad van 'Stad en Ambt Doesborgh'.

Catalogusnummer: 43

1. ROB-code(s): 40EN-20; ARCHIS-waarnemingsnummer: 1357
2. Coördinaten: 207.100/446.200; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Angerlo; Toponiem: Angerlo
4. Categorie: onbekend; Datering: Mesolithicum t/m Bronstijd
5. Algemene beschrijving/opmerking: Onderdeel van een werktuig vervaardigd van een gewei (kroongedeelte). Het betreft waarschijnlijk de linker geweistang van een edelhert. Exacte vindplaats en vondstomstandigheden zijn niet bekend.
6. Adres: -
7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 44

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206326,14/447875,96; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Fraterhuis
4. Categorie: geestelijke instelling; Datering: Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd
5. Algemene beschrijving/opmerking: resten van het Fraterhuis , kapel en begraafplaats
6. Adres: Nieuwstraat 6 e.o.
7. Bron: Bouwhuis en van Petersen, 1987

Catalogusnummer: 45

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.582/447.369; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 46

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.590/447.451; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 47

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.518/447.642; Precisie: 1; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: oud woonhuis; Datering: onbekend t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: middeleeuwse stookplaats
6. Adres: Bergstraat 40
7. Bron: Bouwhuis en van Petersen, 1987

Catalogusnummer: 48

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.476/447.746; Precisie: 1; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Kasteel van Gelre
4. Categorie: oud woonhuis; Datering: Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: Op locatie van de 'dwangburcht' van Karel van Gelre
6. Adres: -
7. Bron: Bouwhuis en van Petersen, 1987

Catalogusnummer: 49

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.399/447.942; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: stadspoort; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: stadspoort
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 50

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.601/447.507; Precisie: 2; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 51

1. ROB-code(s): 40EN-6; ARCHIS-waarnemingsnummer: 1342
2. Coördinaten: 207.050/446.550; Precisie: 1; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: De Ooi
4. Categorie: losse vondst; Datering: Mesolithicum t/m Midden IJzertijd
5. Algemene beschrijving/opmerking: complete doorboorde geweibijl (basisbijl), gevonden in de ten behoeve van het uitbreidingsplan de Ooij opgespoten grond. Deze grond werd gewonnen bij kanalisatie van de Oude IJssel nabij Doesburg tussen coördinaten 206.800 en 208.000 en 446.600 en 446.050.
6. Adres: -
7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 52

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.452/447.856; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 53

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.434/447.897; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 54

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.478/447.807; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 55

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.509/447.746; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -

4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 15602

Catalogusnummer: 56

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.300/448.200; Precisie: 3; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: gebouw met nijverheidsfunctie; Datering: Nieuwe tijd B1 (1650-1795)
5. Algemene beschrijving/opmerking: tichelovens
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: N. van Geelkercken, 1653

Catalogusnummer: 57

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.517/447.732; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Rode Toren
4. Categorie: kasteel; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd B1 (1650-1795)
5. Algemene beschrijving/opmerking: fundamenten van de Rode Toren die hier tot 1673 heeft gestaan. Mogelijk de laatste rest van een laat-middeleeuwse burcht die op last van Karel van Gelre in 1527 is gebouwd als dwangburcht. Uit het bestek van de burcht valt op te maken dat het oorspronkelijk een muurtoren was. Gezien de gevangenisfunctie, de afbeelding van Van Geelkercken en de ligging in het verlengde van de Gasthuisstraat misschien wel een buiten gebruik geraakte stadspoort.
6. Adres: -
7. Bron: Bouwhuis en van Petersen, 1987, schriftelijke mededeling dhr. E. Harenberg (3-3-2008)

Catalogusnummer: 58

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.543/447.686; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 59

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.614/447.568; Precisie: 3; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Meijpoort
4. Categorie: stadspoort; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: stadspoort
6. Adres: -
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 60

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.603/447.593; Precisie: 2; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 61

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.584/447.638; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: -
4. Categorie: muurtoren; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: (mogelijke locatie van een) middeleeuwse muurtoren
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Van Deventer, ca. 1560

Catalogusnummer: 62

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.444/447.954; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: watermolen
4. Categorie: stadsmolen; Datering: Late Middeleeuwen
5. Algemene beschrijving/opmerking: watermolen
6. Adres: -
7. Bron: Deventer, 1559

Catalogusnummer: 63

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 206.247/447.621; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Voorganger van huidige St. Martinuskerk
4. Categorie: kerk of kapel; Datering: Late Middeleeuwen
5. Algemene beschrijving/opmerking: fundamenten tufstenen Romaanse kerk
6. Adres: Kerkstraat 4
7. Bron: Van Petersen en Harenberg, 1987.

Catalogusnummer: 64

1. ROB-code(s): 40EN-38; ARCHIS-waarnemingsnummer: 7833
2. Coördinaten: 207.900/447.820; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Zomerweg
4. Categorie: onbekend; Datering: Late IJzertijd t/m Midden Romeinse tijd
5. Algemene beschrijving/opmerking: fragment van een glazen 'La Tène' armband/armring. Eenribbig/D-vormig, type Haevernick 3b purper' (Late IJzertijd) en een zilveren Romeinse munt (denarius) van Hadrianus (Midden Romeinse tijd A: 70 tot 150 na Chr.). In de beschrijving wordt als vindplaats Kerkstraat 10 te Zevenaar (!) gemeld. Mogelijk foutief ingevoerd.
6. Adres: -
7. Bron: ARCHIS II , 28 januari 2005

Catalogusnummer: 65

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 207.010/450.000; Precisie: 3; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Fraterweerd
4. Categorie: gebouw met militaire functie; Datering: Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: ten noorden van de Dordtsche Wei in de Fraterwaard bevond zich (mogelijk) een redoute uit de 80-jarige oorlog. Deze staat afgebeeld op een kaart van Bernard Kempinck uit 1596. De exacte locatie is onbekend.
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Kempinck, B. ca. 1596

Catalogusnummer: 66

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 207.750/449.600; Precisie: 3; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Fraterweerd
4. Categorie: gebouw met militaire functie; Datering: Nieuwe tijd A (1500-1650)
5. Algemene beschrijving/opmerking: ten zuiden van de Waardmansplaats in de Fraterwaard bevond zich (mogelijk) een redoute uit de 80-jarige oorlog. Deze staat afgebeeld op een kaart van Bernard Kempinck uit 1596. De exacte locatie is onbekend
6. Adres: n.v.t.
7. Bron: Kempinck, B. ca. 1596

Catalogusnummer: 67

1. ROB-code(s): n.v.t.; ARCHIS-waarnemingsnummer: n.v.t.
2. Coördinaten: 209.120/448.360; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Klein Nijhof
4. Categorie: oude boerderij; Datering: Late Middeleeuwen t/m Nieuwe tijd B3 (1815-1850)
5. Algemene beschrijving/opmerking: bakstenen waterput, slachtafval, majolicategels, stenen pijpen en aardewerkfragmenten
6. Adres: Pastoor Blaiseweg 2
7. Bron: Mededelingenblad van 'Stad en Ambt Doesborgh', 37/38, januari 1985

Catalogusnummer: 68

1. ROB-code(s): 40EN-55; ARCHIS-waarnemingsnummer: 48209
2. Coördinaten: 206.012/447.595; Precisie: 2; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Veerpoortwal
4. Categorie: haven; Datering: Nieuwe tijd A t/m Nieuwe tijd B3 (1815-1850)
5. Algemene beschrijving/opmerking: Na aanleg bouwput zijn archeologische waarnemingen verricht. Aangetroffen werden een kademuur (vermoedelijk 1403) en houten beschoeiing uit de 14e eeuw. De vondsten uit de omgeving zijn waarschijnlijk niet meer *in situ*. Het betreft een rekenpenning uit tijd Philips II, geslagen in 1565, een Friese duit uit 1653, fragmenten gedraaid aardewerk van 13e eeuwsteengoed tot een fragment van een porseleinen bord uit de 18e eeuw en een middeleeuwse schoenzool.
6. Adres: Veerpoortwal
7. Bron: ARCHIS II , 15 maart 2005./ADC-rapport 216

Catalogusnummer: 69

1. ROB-code(s): 40EN-52 ; ARCHIS-waarnemingsnummer: 47623
2. Coördinaten: 206240/448390; Precisie:; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: IJssel Doesburg 1
4. Categorie: scheepsresten; Datering: Nieuwe Tijd

5. Algemene beschrijving/opmerking: Scheepsresten steken gedeeltelijk boven het water en gedeeltelijk boven de bedding van de krib uit (lage waterstand van de IJssel). Afmetingen: lengte ca. 13 m.(boeg niet gelocaliseerd). De spanten zijn met gesmeedde pennen (2 soorten) aan elkaar verbonden. Ook zijn er diverse soorten spijkers gebruikt (vierkant, rechthoekig en rond). Er zijn 2 sleuven gegraven en houtmonsters genomen

6. Adres:

7. Bron: ARCHIS II , 17 december 2007

Catalogusnummer: 70

1. ROB-code(s) : ; ARCHIS-waarnemingsnummer: 404637

2. Coördinaten : ; Precisie:; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Hessengracht

4. Categorie: versterking; Datering: 17^e eeuw

5. Algemene beschrijving/opmerking: Synthegra Archeologie heeft een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op het eiland in de Hessengracht in Doesburg (gemeente Doesburg), omdat binnen het plangebied de nieuwbouw van 24 verpleeghuisplaatsen is voorzien. Het doel van het IVO door middel van proefsleuven is het vaststellen van de inhoudelijke en fysieke kwaliteit (aard, ouderdom, omvang, gaafheid, conservering) van de locatie in zijn geheel. De omvang van de subrecente verstoringen en ingrepen is een belangrijke factor. Er zijn 4 sleuven aangelegd. Sleuf 1 heeft een lengte van 50 meter, sleuf 2 heeft een lengte van 30 meter, sleuf 3 en 4 hebben een lengte van 7 meter. Alle sleuven hebben een breedte van 3 meter. In sleuf 1, 2 en 4 werden er in de profielen sporen aangetroffen van een gedempte gracht. Op grond van het in of direct boven de gracht aangetroffen aardewerk kan het spoor in de verschillende profielen in de 17e eeuw worden gedateerd. Het spoor is dan ook geïnterpreteerd als de gracht rondom het ravelijn, waarbij de huidige gracht ook deel uitgemaakt heeft van deze omgrachting. Op grond van de sporen van de gedempte gracht in het profiel is de ligging van het ravelijn binnen het plangebied gereconstrueerd. Er zijn geen bovengrondse structuren aangetroffen, die aan het ravelijn kunnen worden toegeschreven. Deze zijn in het verleden bij de egalisering van het terrein verdwenen. Op grond van de hoge belevingswaarde is het plangebied als behoudenswaardig aangemerkt.

6. Adres:

7. Bron: ARCHIS II , 17 december 2007

Catalogusnummer: 71

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -

2. Coördinaten : ; Precisie:; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:

4. Categorie: Steenoven; Datering: 19^e eeuws

5. Algemene beschrijving/opmerking: Steenfabrieksterrein

6. Adres:

7. Bron: Besier minuutplan

Catalogusnummer: 72

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -

2. Coördinaten : ; Precisie:; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: I

4. Categorie: Sluis; Datering:

5. Algemene beschrijving/opmerking:

6. Adres:

7. Bron: Besier minuutplan

Catalogusnummer: 73

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie:; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: I
4. Categorie: Sluis; Datering:
5. Algemene beschrijving/opmerking:
6. Adres:
7. Bron: Besier minuutplan

Catalogusnummer: 74

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie:; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: I
4. Categorie: Sluis; Datering:
5. Algemene beschrijving/opmerking:
6. Adres:
7. Bron: Besier minuutplan

Catalogusnummer: 75

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie:; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: I
4. Categorie: Sluis; Datering:
5. Algemene beschrijving/opmerking:
6. Adres:
7. Bron: Besier minuutplan

Catalogusnummer: 76

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie:; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: I
4. Categorie: Sluis; Datering:
5. Algemene beschrijving/opmerking:
6. Adres:
7. Bron: Minuutplan Angerlo sectie B

Catalogusnummer: 77

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: 206284/447460 ; Precisie: 1; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Arsenaal of Grote Convent
4. Categorie: Verdedigingsgracht; Datering: eerste helft 13^e eeuw
5. Algemene beschrijving/opmerking: Onder het noordelijk deel van het latere arsenaal is een 13^e eeuwse verdedigingsgracht aangetroffen. In de opgraving kon 4, 5 meter breedte gedocumenteerd worden, oorspronkelijk zal de gracht ongeveer 20 meter breed zijn geweest. De gracht werd in de 14^e eeuw gedempt. Zie verder cat. nr. 78.
6. Adres: Kloosterstraat 15
7. Bron: DAP 1

Catalogusnummer: 78

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: 206284/447460 ; Precisie: 1; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Arsenaal of Grote Convent
4. Categorie: Arsenaal; Datering: 15^e eeuw – 20^e eeuw.
5. Algemene beschrijving/opmerking: Al snel na het dempen van de gracht (zie cat.nr 77) vestigden zich burgers en het begijnhuis aan de nieuwe (huidige Klooster)straat. In 1376 wordt het convent “Maria opte aelden grave” genoemd (aan of op de gracht). Het grote convent breidde zich zuidwaarts uit met het huidige arsenaalgebouw (15^e eeuw) en een kloosterkapel. In de kelder van het convent zijn mogelijk aanwijzingen aangetroffen voor textielnijverheid dat een van de belangrijkste bronnen van inkomsten was voor het convent. Verder is een 17^e eeuwse bakstenen vloer aangetroffen waarin in de 17^e/18^e eeuw een waterput is gegraven. Deze werd rond 1900 gedempt
6. Adres: Kloosterstraat 15
7. Bron: DAP 1

Catalogusnummer: 79

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: 206450/447250 ; Precisie: 1; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Ooipoortstraat/Mauritsveld
4. Categorie: Stadspoort; Datering: 14^e eeuw.
5. Algemene beschrijving/opmerking: Bij de aanleg van een rioolsleuf stuitte men op een dikke Middeleeuwse muur. De aanleg werd archeologisch begeleidt. Tijdens de werkzaamheden werd een deel van een 2^e Ooipoort (de Binnen Ooipoort) blootgelegd. Deze poort dateert uit het laatste decennium van de 14^e eeuw.
6. Adres: Kruising Karel Doorman Schout bij Nachtstraat-Ooipoort-Ooipoortstraat
7. Bron: DAP 2

Catalogusnummer: 80

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Kraakselaan 60
4. Categorie: Pottenbakkerij; Datering:.
5. Algemene beschrijving/opmerking: Pottenbakkerij, nu dierenartspraktijk
6. Adres: Kraakselaan 60
7. Bron: Brochure Open Monumentendag 2007

Catalogusnummer: 81

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: Sluis; Datering:.
5. Algemene beschrijving/opmerking: Sluis
6. Adres:
7. Bron: Bonnekaart b471 1866

Catalogusnummer: 82

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E

3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: Sluis; Datering:.
5. Algemene beschrijving/opmerking: Sluis
6. Adres:
7. Bron: Bonnekaart b471 1866

Catalogusnummer: 83

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: Kruitmagazijn; Datering:.
5. Algemene beschrijving/opmerking: Gesloopt in 1960
6. Adres:
7. Bron: Bonnekaart b471 1866

Catalogusnummer: 84 (valt samen met nummer 30)

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: twee natuurstenen kerkbeelden; Datering: midden 15^e eeuw
5. Algemene beschrijving/opmerking: In de kelder van Roggestraat 25 werden 2 natuurstenen kerkbeelden aangetroffen
6. Adres: Roggestraat 25
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 23, 2002

Catalogusnummer: 85

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: menselijke skeletresten; Datering: 1ste helft 19e eeuw
5. Algemene beschrijving/opmerking: In de kelder van Nieuwstraat 8 werden resten van menselijke skeletten aangetroffen. Voor de bouw van huidig woonhuis, terrein maakte deel uit van hoven of tuinen in eigendom van Doesburgs Gasthuis
6. Adres: Nieuwstraat 8
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 23, 2002

Catalogusnummer: 86

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: middeleeuwse bestrating en schepenbordes; Datering: 14e eeuw
5. Algemene beschrijving/opmerking: tijdens een klein onderzoek is de toegang aangetroffen tot de voormalige wijnkelder van het raadhuis in de vorm van een afrolhelling. Tevens is een schepenbordes gevonden
6. Adres: P. Gastelaarstr 2
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 23, 2002

Catalogusnummer: 87

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: Grondbewerkingssporen/enkeerdlaag, greppel; Datering: 17e-19e eeuw
5. Algemene beschrijving/opmerking:
6. Adres: Kraakselaan 115
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 31, 2004

Catalogusnummer: 88

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: zieken- en gastenverblijf; Datering: rond 1400
5. Algemene beschrijving/opmerking: fundering van een groot stenen gebouw (7,5 x 27 m)
6. Adres: Gasthuishofje
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 39, 2005

Catalogusnummer: 89

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: 207200/447375 ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: melatenhuis; Datering: eerste vermelding vanaf 1419
5. Algemene beschrijving/opmerking:
6. Adres: locatie globaal, langs of onder Kraakselaan
7. Bron: 1419-1449 Arnhem, Gelders Archief, oud-rechterlijk archief Stad Doesburg, inv. nr. 1362; 1541 Van de Ven (1950), inv. nr. 4162, reg.nr 1362, ca. 1560 stadsplattegrond Jacob van Deventer

Catalogusnummer: 90

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem:
4. Categorie: nederzetting; Datering: IJzertijd, midden 14^e eeuw, LMEB
5. Algemene beschrijving/opmerking: Opgraving Elisabeth St. Maartenshof 1996. Er zijn resten van bewoning uit de IJzertijd aangetroffen, gracht van midden 14^e eeuw (na 1343) en een kloosterterrein LMEB (na 1343).
6. Adres:
7. Bron: Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' 39, 2005

Catalogusnummer: 91

1. ROB-code(s):- ; ARCHIS-waarnemingsnummer: -
2. Coördinaten: ; Precisie: ; Kaartblad: 40E
3. Gemeente: Doesburg; Plaats: Doesburg; Toponiem: Korte Koepoortstraat
4. Categorie: nederzetting, stad, huis; Datering: IJzertijd, Laat-Romeins-Vroege Middeleeuwen, Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
5. Algemene beschrijving/opmerking: Noodonderzoek in verband met nieuwbouw. Bewoningssporen uit de IJzertijd, huisplaats Laat Romeins – Vroege Middeleeuwen, stedelijke bewoning en bebouwing vanaf begin 13^e eeuw, brouwerij uit de 15^e eeuw, rijk patriciërshuis 18^e/19^e eeuw.

6. Adres: Koepoortstraat

7. Bron: ARCHIS II

Bijlage II

Regeling archeologie in bestemmingsplannen (modelvoorschrift)

Voor de bescherming van archeologische waarden en het zoveel mogelijk 'in situ' (in de bodem op de plek zelf) behoud van vondsten is het nodig dat bestemmingsplannen zijn voorzien van een gedegen inventarisatie en effectanalyse van archeologische waarden. Omdat niet alle archeologische waarden aan het oppervlak zichtbaar zijn, moeten inventariserende en/of waarderende onderzoeken aan deze analyse ten grondslag liggen. Dit geldt voor zones met een middelhoge of hoge archeologische verwachting die op de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) staan en terreinen die voorkomen op de Archeologische Monumentenkaart (AMK) van provincie en Rijk. De onderzoeken worden uitgevoerd overeenkomstig de richtlijnen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.1).

Het is gewenst in het begin van het planproces de gemeentelijke beleidsarcheoloog of provinciaal archeoloog bij de beoordeling van archeologische waarden te betrekken. Indien resten worden aangetroffen, kan deze bij de beslissing over al dan niet ter plaatse conserveren dan wel opgraven van de resten worden betrokken.

Plankaart

Op de plankaart moeten gebieden met een archeologische waarde of met een (middel)hoge archeologische verwachting expliciet worden aangegeven. Dit kan via de aanduidingen 'Archeologisch waardevol gebied' respectievelijk 'Archeologische onderzoeksgebied'. De aanduidingen als zodanig hebben geen juridisch bindende status. Deze ontstaat pas als in de desbetreffende bestemmingen - d.w.z. de bestemmingen waarover een aanduiding ligt- een verwijzing naar de plankaartaanduidingen is opgenomen. Vervolgens zal in de planvoorschriften moeten worden aangegeven tot welke gebruiksbeperkingen de aanduidingen leiden.

Thans worden zones met een middelhoge en hoge archeologische **verwachting** doorgaans niet op de bestemmingsplankaart aangegeven. Uit de Memorie van Toelichting bij de Wet op de archeologische monumentenzorg blijkt dat de wetgever het opnemen van verwachtingsgebieden expliciet toelaat. In de Toelichting bij het bestemmingsplan moet helder worden uiteengezet of het om bekende of verwachte archeologische waarden gaat en moet verder worden ingegaan op (eerder) uitgevoerd onderzoek, de motivatie bij te behouden archeologische waarden en de inpassing daarvan in het (stedenbouwkundig) plan.

Modelvoorschriften

In de bestemmingsplanvoorschriften moet de juridische bescherming worden geregeld. Er wordt doorgaans ten minste een aanlegvergunningstelsel opgenomen in gebieden met archeologische waarden. Hiermee wordt de toelaatbaarheid van activiteiten waarbij de grond op dieper dan 30 cm wordt verstoord, afgewogen. In de modelvoorschriften wordt op enkele punten vooruitgelopen op de wijziging van de Monumentenwet (Wet op de archeologische monumentenzorg).

In een algemeen artikel wordt bepaald dat bij elke bestemming - voor zover deze is gelegen binnen een aanduiding 'archeologisch waardevol terrein/(onderzoeks)gebied - de beperking geldt dat geen (bij)gebouwen en aan- of uitbouwen mogen worden opgericht als de grond dieper dan 30 cm wordt vergraven. Vrijstelling kan worden verleend als is aangetoond dat het behoud *in situ* van archeologische waarden is verzekerd en/of met inachtneming van enkele nadere randvoorwaarden, bijvoorbeeld het laten doen van onderzoek of laten begeleiden van de werkzaamheden.

Om het onderscheid tussen bekende en verwachte waarden en hoge en middelhoge waarden recht te doen, kunnen verschillende aanduidingen worden gebruikt. In de voorschriften bij het bestemmingsplan

worden de planologische consequenties van de aanduidingen vastgesteld. De volgende aanduidingen kunnen worden onderscheiden:

- Archeologisch waardevol gebied – hoge waarde
- Archeologisch waardevol gebied – middelhoge waarde
- Archeologisch onderzoeksgebied – hoge verwachting
- Archeologisch onderzoeksgebied – middelhoge verwachting

Het is zaak dat in het bestemmingsplan ook een goede regeling wordt getroffen voor ondergrondse bouwwerken. In zijn algemeenheid moet een verbod worden opgenomen voor ondergrondse bouwwerken (zoals parkeergarages, kelders, etc.) met een vrijstelling ingeval behoud *in situ* van archeologische waarden is verzekerd. Het is denkbaar dat kleinere bouwwerken (bijvoorbeeld tot 30m², dit in aansluiting op de regeling voor vergunningsvrije bouwwerken in de Woningwet) worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek, mits er geen archeologische vondsten in een straal/zone van 50m om het plangebied zijn gedaan. Een ander voorbeeld van een vrijstelling is een regeling dat aan- of uitbouwen maximaal 2,5 m uit de bestaande fundering mogen worden opgericht. In een vrijstellingsbesluit kan worden opgenomen dat het aan een daarvoor aangewezen partij is toegestaan archeologische waarnemingen te verrichten. Daarnaast dient de verwijzing naar artikel 47 MW 1988 (toevalsvondsten) in de bouwvergunning te worden opgenomen.

De onderstaande modelvoorschriften vormen een standaardpakket. Dit betekent dat per bestemmingsplan(gebied) de voorschriften op maat moeten worden gesneden. Aangetekend wordt dat er in de plansystematiek niet wordt gewerkt met zogenaamde dubbelbestemmingen of medebestemmingen. Archeologie is geen echte planologische functie, maar een kwaliteit van de bodem die adequaat moet worden beschermd.

Artikel 1

Begripsbepalingen

Archeologisch monument:	terrein dat op basis van de Monumentenwet 1988 is aangewezen als beschermd archeologisch monument.
Archeologisch waardevol gebied:	gebied met een daaraan toegekende archeologische waarde in verband met de kennis en wetenschap van de in dat gebied voorkomende overblijfselen van menselijke aanwezigheid of activiteiten uit het verleden.
Archeologisch onderzoeksgebied:	gebied met een daaraan toegekende middelhoge of hoge archeologische verwachting in verband met de kennis en wetenschap van de in dat gebied verwachte overblijfselen van menselijke aanwezigheid of activiteiten uit het verleden.
Archeologisch onderzoek:	onderzoek verricht door een dienst, bedrijf of instelling erkend door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK/SIKB), werkend volgens de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie en - indien van toepassing - beschikkend over een opgravingsvergunning ex artikel 39 van de Monumentenwet.
Archeologisch deskundige:	een deskundige op het gebied van de archeologie en werkend volgens de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie.

Artikel xx.1 Aanduidingen

- xx.1.1 De gronden die op de plankaart zijn aangeduid als 'Archeologisch waardevol gebied' en 'Archeologisch onderzoeksgebied' zijn bestemd voor de bescherming van archeologische waarden
- xx.1.2 Voor de bestemmingen waarover de in lid genoemde aanduidingen lopen, gelden onderstaande voorschriften

xx.2 Bouwvoorschriften

- xx.2.1 Op deze gronden mogen ten behoeve van de daarop gelegde bestemmingen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd die voor archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn, tenzij:
- a) op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond, dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
 - b) het bouwplan betrekking heeft op vervanging van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte niet wordt uitgebreid en alleen de bestaande fundering wordt benut en geen grondwerk wordt verricht 0,30m onder maaiveld;
 - c) het nieuw te bebouwen oppervlak kleiner is dan xx m².
- xx.2.2 Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen ten behoeve van bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemmingen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond, dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.
- xx.2.3 Aan een vrijstelling kunnen voorschriften worden verbonden tot:
- het treffen van technische maatregelen waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) monumenten in de bodem worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het niet bouwen van kelders, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
 - het doen van opgravingen door een dienst, bedrijf of instelling erkend door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK/SIKB) en werkend volgens de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie;
 - het begeleiden van de activiteiten waarvoor vrijstelling is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige.
- xx.2.4 De vrijstelling wordt niet verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overgelegd waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijktens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld.
- xx.2.4 Alvorens burgemeester en wethouders beslissen over een vrijstelling als bedoeld in artikel xx.2.2, winnen zij schriftelijk advies in bij een archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de vrijstelling geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

xx.3 Aanlegvoorschriften

xx.3.1 Het is verboden op gronden met de aanduiding 'Archeologisch waardevol gebied' of 'Archeologisch onderzoeksgebied' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het ophogen van de bodem met meer dan ...;
- b. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven (ook ten behoeve van het verwijderen van bestaande funderingen), woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage;
- c. het verlagen van het waterpeil;
- d. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
- e. het uitvoeren van heiverken en/of indrijven van scherpe voorwerpen in de bodem;
- f. het aanleggen van bos of bomgaard, of het rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
- g. het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, voet-, ruit- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen;
- h. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

xx.3.2 Geen aanlegvergunning is vereist:

- a. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft tot een diepte van 30cm onder het bestaande maaiveld;
- b. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft over een maximale oppervlakte van 30m²;
- c. indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond, dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;
- d. indien het archeologisch erfgoed zodanig zal worden behandeld dat conservering in de bodem is gewaarborgd;
- e. indien de werken en/of werkzaamheden het gewone onderhoud betreffen, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen.

xx.3.3 Een aanlegvergunning als bedoeld in artikel xx.3.1 mag alleen worden verleend indien door de uitvoering de aanwezige archeologische waarden niet onevenredig (kunnen) worden aangetast.

xx.3.4 Alvorens te beslissen omtrent een aanlegvergunning winnen burgemeester en wethouders advies in van een archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de aanlegvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

xx.4 Uitwerkingsplicht

xx.4.1 De bestemmingen waarover de aanduidingen 'Archeologisch waardevol gebied' en 'Archeologisch onderzoeksgebied' lopen, zullen niet eerder worden uitgewerkt dan nadat is komen vast te staan dat het belang van de archeologische monumentenzorg zich daartegen niet verzet.

xx.4.2 Van het bouwverbod (zolang een uitwerkingsplan niet van kracht is) kan vrijstelling worden verleend, indien het belang van de archeologische monumentenzorg zich niet daartegen verzet.

xx.5 Nadere eisen

xx.5.1 Burgemeester en wethouders kunnen binnen bestemmingen met de aanduiding 'Archeologisch waardevol gebied' en 'Archeologisch onderzoeksgebied' nadere eisen stellen ten aanzien van de situering van bouwwerken, de inrichting en het gebruik van gronden, indien uit onderzoek is gebleken dat ter plaatse behoudens- en beschermenswaardige archeologische monumenten of resten aanwezig zijn.

xx.5.2 De nadere eisen zijn erop gericht dat de archeologische waarden zoveel mogelijk in de grond kunnen worden behouden.

xx.6 Wijzigingsbevoegdheid

- xx.6.1 Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van art. 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:
- a. op de plankaart de aanduiding 'Archeologisch waardevol gebied' of 'Archeologisch onderzoeksgebied' geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van aanvullend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond, dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, dan wel er niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
 - b. op gronden alsnog de aanduiding 'Archeologisch waardevol gebied' te leggen, indien uit nader archeologisch onderzoek blijkt dat de begrenzing van de gronden met deze medebestemming, gelet op de ter plaatse aanwezige archeologische waarden, aanpassing behoeft.